

Fortum Oyj
Osavuositarkastus
Tammi–kesäkuu 2009
17. heinäkuuta 2009

Vuoden alkupuoliskolta vahva tulos

- Vertailukelpoinen liikevoitto 1 002 (984) miljoonaa euroa, +2 %; sisältää 78 miljoonan euron negatiivisen muuntovaikutuksen Ruotsin kruunun heikkenemisestä
- Osakekohtainen tulos 0,78 (0,78) euroa
- Erittäin vahva kassavirta - liiketoiminnan kassavirta 1 526 (1 039) miljoonaa euroa
- 94 % (92 %) Fortumin sähköntuotannosta EU-maissa oli hiilidioksidipäästötöntä
- 80 % sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa suojattu loppuvuodeksi 2009 50 euroon megawattitunnilta. Suojaukset vuosille 2010–2011 samalla tasolla kuin ensimmäisellä neljänneksellä.
- Sähkömarkkinoiden vapauttaminen Venäjällä eteni. Kilpaillulla tukkumarkkinalla myydyn sähkön osuutta nostettiin 30 %:sta 50 %:iin heinäkuun alussa.

Tunnuslukuja	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edelliset 12 kk
Liikevaihto, milj. euroa	1 194	1 322	2 826	2 762	5 636	5 700
Liikevoitto, milj. euroa	375	348	974	957	1 963	1 980
Vertailukelpoinen liikevoitto, milj. euroa	400	403	1 002	984	1 845	1 863
Tulos ennen veroja, milj. euroa	355	310	889	908	1 850	1 831
Tulos/osake, euroa	0,32	0,27	0,78	0,78	1,74	1,74
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	704	497	1 526	1 039	2 002	2 489
Oma pääoma/osake, euroa			8,42	8,08	8,96	N/A
Korollinen nettovelka (kauden lopussa), milj. euroa			6 004	6 254	6 179	N/A
Osakkeiden määrä keskimäärin, tuhatta			888 230	887 131	887 256	887 760

Tunnuslukuja	2008	Edell. 12 kk
Sijoitetun pääoman tuotto, %	15,0	14,1
Oman pääoman tuotto, %	18,7	19,9
Nettovelka/käyttökate	2,5	2,4

Vertailukelpoinen liikevoitto tammi–kesäkuussa oli 1 002 miljoonaa euroa. Parannus edellisvuoteen verrattuna johtui pääasiassa Markets- ja Venäjä-segmenttien tulosten paranemisesta.

Taantuma vaikutti edelleen sähkön kulutukseen Pohjoismaissa. Kulutus oli noin 12 terawattituntia (TWh) eli 6 % pienempi tammi–kesäkuussa 2009 kuin vastaavalla jaksolla viime vuonna. Kulutuksen supistumisesta huolimatta sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 36,1 (36,3) euroa megawattitunnilta (MWh) eli jokseenkin sama kuin viime vuonna. Sähköntuotanto-segmentin toteutunut myyntihinta samalla kaudella oli korkeampi kuin vuotta aiemmin, 48,8 (46,2) euroa megawattitunnilta, pääasiassa suojausten ansiosta.

Ruotsin kruunun keskikurssi vuoden 2009 alkupuoliskolla heikkeni noin 15 % edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Ruotsin kruunun keskikurssin heikkenemisestä aiheutunut muuntovaikutus oli noin -78 miljoonaa euroa Fortumin tammi–kesäkuun 2009 vertailukelpoisessa liikevoitossa edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Yhteensä muuntovaikutus Fortumin vertailukelpoisessa liikevoitossa oli -84 miljoonaa euroa vuoden alkupuoliskolla.

Fortumin maksuvalmius on vahva. Likvidit varat vuoden 2009 toisen neljänneksen lopussa olivat yhteensä 1 440 miljoonaa euroa ja nostamattomia valmiusluottoja oli noin 2,9 miljardia euroa.

OAD Fortumin (entinen TGC-10) integraatio on sujunut hyvin. Fortum on edennyt hyvin tavoitteessaan saavuttaa noin 100 miljoonan euron tehokkuusparannukset vuoteen 2011 mennessä. Venäjän sähköreformi eteni suunnitelmien mukaan: kilpailuilla markkinoilla myydyn sähkön osuutta nostettiin Venäjällä 30 %:sta 50 %:iin heinäkuun alussa.

Taloudelliset tulokset

Huhti–kesäkuu

Konsernin liikevaihto oli 1 194 (1 322) miljoonaa euroa. Konsernin liikevoitto oli 375 (348) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli 400 (403) miljoonaa euroa.

Toisen neljänneksen tulos parani 49 miljoonaa euroa vuotta aiemmasta. Osakekohtainen tulos oli 0,32 (0,27) euroa eli 19 % suurempi kuin viime vuoden toisella neljänneksellä. Parannus johtui raportoidun liikevoiton kasvusta sekä korkokulujen ja välittömien verojen supistumisesta. Ruotsin kruunun keskikurssin heikkenemisestä aiheutunut muuntovaikutus oli noin -28 miljoonaa euroa vuoden 2009 toisen neljänneksen vertailukelpoisessa liikevoitossa viime vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna.

Liikevaihto segmenteittäin

milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Sähköntuotanto	625	721	1 330	1 438	2 892	2 784
Lämpö	248	284	761	777	1 466	1 450
Sähkönsiirto	176	180	405	412	789	782
Markets	298	411	767	930	1 922	1 759
Venäjä	136	152	320	152	489	657
Muut	19	21	37	41	83	79
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-212	-369	-570	-795	-1 736	-1 511
Eliminoinnit	-96	-78	-224	-193	-269	-300
Yhteensä	1 194	1 322	2 826	2 762	5 636	5 700

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Sähköntuotanto	346	384	765	779	1 528	1 514
Lämpö	26	27	138	148	250	240
Sähkönsiirto	54	49	135	136	248	247
Markets	6	-15	4	-25	-33	-4
Venäjä	-16	-33	-11	-33	-92	-70
Muut	-16	-9	-29	-21	-56	-64
Yhteensä	400	403	1 002	984	1 845	1 863

Liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Sähköntuotanto	304	260	727	691	1 599	1 635
Lämpö	39	37	152	167	307	292
Sähkönsiirto	54	51	135	137	248	246
Markets	7	31	-4	11	-35	-50
Venäjä	-16	-33	-11	-33	-91	-69
Muut	-13	2	-25	-16	-65	-74
Yhteensä	375	348	974	957	1 963	1 980

Tammi–kesäkuu

Konsernin liikevaihto oli 2 826 (2 762) miljoonaa euroa. Konsernin liikevoitto oli 974 (957) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 002 (984) miljoonaa euroa.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta/tappiosta oli -4 miljoonaa euroa eli 74 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Tämä johtui lähinnä Hafslund ASA:n vuoden 2008 viimeisen neljänneksen tuloksen pienenemisestä. Hafslundin vaikutus tulokseen oli -59 miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituskulut supistuivat 81 (119) miljoonaan euroon. Supistuminen johtui korkokulujen pienenemisestä, korkotuottojen kasvusta ja käyvän arvon korotuksista. Johdannaisten käyvän arvon muutos oli 13 (-3) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 889 (908) miljoonaa euroa.

Kauden verot olivat 172 (187) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman mukainen veroprosentti oli 19,3 % (20,6 %).

Kauden tulos oli 695 (695) miljoonaa euroa. Fortumin osakekohtainen tulos oli 0,78 (0,78) euroa.

Vähemmistöosuus oli 22 (26) miljoonaa euroa. Se liittyy pääasiassa Fortum Värme Holding AB:hen, jossa Tukholman kaupungilla on 50 %:n taloudellinen omistusosuus.

Sijoitetun pääoman tuotto edellisiltä 12 kuukaudelta oli 14,1 % (15,0 % vuoden 2008 lopussa), ja oman pääoman tuotto edellisiltä 12 kuukaudelta oli 19,9 % (18,7 % vuoden 2008 lopussa).

Markkinatilanne

POHJOISMAAT

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin vuoden 2009 toisella neljänneksellä sähköä 81 (91) TWh, mikä on noin 11 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden alkupuoliskolla Pohjoismaiden sähkönkulutus oli 194 (206) TWh. Supistumisen suurin syy oli taantumien aiheuttama teollisen kulutuksen väheneminen. Fortumin arvion mukaan teollinen kulutus Pohjoismaissa väheni noin 20 % vuoden 2008 alkupuoliskoon verrattuna.

Hiilen hinta pysyi jokseenkin ennallaan vuoden 2009 toisella neljänneksellä ja oli selvästi alempi kuin vuotta aiemmin. Hiilen (ICE Rotterdam) keskimääräinen markkinahinta toisella neljänneksellä oli 65 (156) Yhdysvaltain dollaria tonnilta. Vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä vakaana pysynyt öljyn markkinahinta (ICE Brent) nousi toisella neljänneksellä selvästi, 50 Yhdysvaltain dollarista 70 dollariin barreilta. Öljyn hinta oli kuitenkin huomattavasti alempi kuin vuoden 2008 toisella neljänneksellä, jolloin se nousi 140 Yhdysvaltain dollariin barreilta. Toisella neljänneksellä vuoden 2009 päästöoikeuksien keskimääräinen markkinahinta oli 13,9 euroa hiilidioksiditonnilta. Vuonna 2008 vastaava päästöoikeuksien hinta oli 25,7 euroa hiilidioksiditonnilta.

Vuoden 2009 alussa pohjoismaiset vesivarannot olivat 5 TWh pitkän ajan keskiarvoa pienemmät. Toisen neljänneksen lopussa pohjoismaiset vesivarannot olivat 12 TWh pitkän ajan keskiarvoa pienemmät ja 19 TWh pienemmät kuin vastaavana ajankohtana viime vuonna.

Toisella neljänneksellä sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 34,0 (34,6) euroa megawattitunnilta. Toisella neljänneksellä Suomen ja Ruotsin aluehinnat olivat lähellä systeemihintaa: 34,3 (46,4) euroa megawattitunnilta Suomessa ja 34,3 (46,4) euroa megawattitunnilta Ruotsissa.

Tammi–kesäkuussa sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 36,1 (36,3) euroa megawattitunnilta. Keskimääräinen aluehinta oli Suomessa 36,2 (42,8) ja Ruotsissa 36,3 (42,8) euroa megawattitunnilta.

Keskimääräinen spot-hinta oli Saksassa vuoden 2009 toisella neljänneksellä 32,4 euroa (65,5) megawattitunnilta eli hieman alempi kuin Pohjoismaissa. Samalla ajanjaksolla sähköä tuotiin Saksasta Pohjoismaihin tavallista enemmän, joten sähkön tuonti ja vienti olivat jokseenkin samansuuruiset.

VENÄJÄ

Alustavien tilastotietojen mukaan sähkön kysyntä vuoden 2009 tammi–kesäkuussa väheni 7 % verrattuna vastaavaan jaksoon vuotta aiemmin.

Sähkön kysyntä vuoden 2009 toisella neljänneksellä väheni alustavien tilastotietojen mukaan noin 7 % verrattuna vastaavaan jaksoon vuotta aiemmin. OAO Fortumille (entinen TGC-10) keskeisellä Uralin alueella sähkön kulutus väheni noin 9 % edellisvuotisesta. Yhtiö toimii Tjumenin ja Tseljabinskin alueilla, jotka kuuluvat Uralin hinta-alueeseen. Tjumenin alueella, jossa teollisuustuotanto painottuu öljy- ja kaasuteollisuuteen, sähkön kysyntä supistui noin 1 %. Metalliteollisuuteen painottuvalla Tseljabinskin alueella sähkön kysyntä väheni yli 25 %.

Keskimääräinen sähkön spot-hinta ilman kapasiteettitariffia laski Venäjän Euroopan ja Uralin alueilla 640 (649) ruplaan megawattitunnilta vuoden 2009 toisella neljänneksellä. Säännellyt sähkön hinnat nousivat vuotta aiemmasta. Kapasiteettitariffit ovat edelleen pääosin säänneltyjä, ja ne olivat keskimäärin korkeammat kuin vuotta aiemmin.

Vapautetuilla markkinoilla myydyn sähkön osuutta nostettiin 30 %:sta 50 %:iin heinäkuun 2009 alussa. Pitkän aikavälin kapasiteettimarkkinoiden säännöt ovat parhaillaan Venäjän hallituksen käsiteltävänä.

Sähkön- ja lämmöntuotannon kokonaisluvut

Fortumin koko sähköntuotanto oli vuoden 2009 tammi–kesäkuussa 34,1 (32,4) TWh, mistä 25,3 (28,0) TWh tuotettiin Pohjoismaissa. Tämä oli 13 % (14 %) Pohjoismaiden koko sähkönkulutuksesta. Fortumin koko lämmöntuotanto vuoden 2009 tammi–kesäkuussa oli 27,7 (18,3) TWh, josta 11,2 (11,7) TWh tuotettiin Pohjoismaissa.

Sähkön- ja lämmöntuotantovolyyymien kasvu johtuu pääasiassa OAO Fortumin yhdistämisestä Fortumiin huhtikuun 2008 alusta lähtien.

Pohjoismaisen vesivoimatuotannon supistuminen johtuu pääasiassa sademäärän ja virtaamien pienenemisestä. Vertailuvuosi 2008 oli poikkeuksellisen hyvä vesivoimavuosi. Ydinvoimatuotannon väheneminen Pohjoismaissa johtui pääasiassa Oskarshamn 3:n suunnitellusta seisokista.

Seuraavassa esitetään Fortumin koko sähkön- ja lämmöntuotannon luvut. Tämän lisäksi segmenttikatsauksissa esitetään vastaavat segmenttikohtaiset luvut.

Fortumin koko sähkön- ja lämmöntuotanto EU:ssa ja Norjassa, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Sähköntuotanto	11,8	13,4	25,8	28,6	52,6	49,8
Lämmöntuotanto	4,2	4,9	13,3	13,9	25,0	24,4

Fortumin koko sähkön- ja lämmöntuotanto Venäjällä, TWh *)	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Sähköntuotanto	3,6	3,8	8,3	3,8	11,6	16,1
Lämmöntuotanto	4,2	4,4	14,4	4,4	15,3	25,3

*) Sähkön ja lämmöntuotannon luvut vuoden 2009 ensimmäiseltä neljännekseltä on oikaistu

Fortumin sähköntuotanto Pohjoismaissa lähteittäin, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Vesivoima	5,2	6,1	10,9	12,4	22,9	21,4
Ydinvoima	5,6	6,1	12,0	13,0	23,7	22,7
Lämpövoima	0,8	0,9	2,4	2,6	5,0	4,8
Yhteensä	11,6	13,1	25,3	28,0	51,6	48,9

Fortumin sähköntuotanto Pohjoismaissa lähteittäin, %	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Vesivoima	45	46	43	44	44	44
Ydinvoima	48	47	48	47	46	46
Lämpövoima	7	7	9	9	10	10
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähkön- ja lämmönmyynnin kokonaisluvut

Fortumin koko sähkönmyynti tammi–kesäkuussa 2009 oli 39,6 (37,0) TWh, josta 28,8 (31,7) TWh myytiin Pohjoismaissa. Tämä on noin 15 % (15 %) Pohjoismaiden koko tammi–kesäkuun 2009 arvioidusta sähkönkulutuksesta. Fortumin koko lämmönmyynti tammi–kesäkuussa 2009 oli 28,6 (19,2) TWh, josta 10,3 (11,1) TWh myytiin Pohjoismaissa.

Fortumin koko sähkön-*) ja lämmönmyynti EU:ssa ja Norjassa, milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Sähkönmyynti	620	704	1 404	1 463	2 959	2 900
Lämmönmyynti	195	224	602	619	1 157	1 140

*) Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Fortumin koko sähkön- ja lämmönmyynti Venäjällä, milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Sähkönmyynti	91	105	194	105	332	421
Lämmönmyynti	44	43	125	43	141	223

Fortumin koko sähkönmyynti *) alueittain, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Suomi	6,3	7,2	13,7	15,0	28,7	27,4
Ruotsi	6,6	7,3	14,1	15,7	28,5	26,9
Venäjä	4,6	4,8	10,2	4,8	14,8	20,2
Muut maat	0,7	0,6	1,6	1,5	3,0	3,1
Yhteensä	18,2	19,9	39,6	37,0	75,0	77,6

*) Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Fortumin koko lämmönmyynti alueittain, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Venäjä	4,2	4,3	14,4	4,3	15,3	25,4
Suomi	1,4	2,3	4,5	6,0	10,8	9,3
Ruotsi	1,7	1,6	5,7	5,0	9,1	9,8
Puola	0,4	0,6	2,2	2,1	3,6	3,7
Muut maat**	0,7	0,7	1,8	1,8	3,4	3,4
Yhteensä	8,4	9,5	28,6	19,2	42,2	51,6

***) Sisältää Iso-Britannian, joka raportoidaan Sähköntuotanto-segmentin muu myynti -rivillä.

EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluvat Fortumin päästöt

Vuoden 2009 alkupuoliskolla noin 94 % (92 %) Fortumin sähköntuotannosta EU-maissa oli hiilidioksidipäästötöntä.

Fortumin Euroopan päästökauppajärjestelmän (ETS) alaiset hiilidioksidipäästöt olivat vuoden alkupuoliskolla noin 3,8 (3,4) miljoonaa tonnia.

Fortumin sähkön- ja lämmöntuotantolaitoksille on myönnetty yhteensä noin 5,9 miljoonaa tonnia hiilidioksidipäästöoikeuksia vuosille 2008–2012. Suomessa Fortumille on myönnetty noin 4,1 miljoonaa tonnia päästöoikeuksia vuodessa, mikä on 11 % Suomen kansallisesta kiintiöstä. Ruotsissa Fortumille on myönnetty päästöoikeuksia noin 0,2 miljoonaa tonnia vuodessa eli 0,7 % Ruotsin kansallisesta kiintiöstä.

CO ₂ -päästöt yhteensä (miljoonaa tonnia)	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Kokonaispäästöt	4,5	4,3	11,5	6,7	17,6	22,4
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	1,2	1,2	3,8	3,4	7,2	7,6
Myönnettyt päästöoikeudet	-	-	-	-	5,9	-
Päästöt Venäjällä	3,1	3,0	7,2	3,0	9,8	14,0

SEGMENTTIKATSAUKSET

Sähköntuotanto

Segmentin toimintaan kuuluvat sähköntuotanto ja -myynti Pohjoismaissa sekä käyttö- ja kunnossapitopalvelut Pohjoismaissa ja valituilla kansainvälisillä markkinoilla. Segmentti myy tuottamansa sähkön Nord Pooliin. Segmenttiin kuuluvat liiketoimintayksiköt Generation, Portfolio Management and Trading (PMT) sekä Service.

milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Myynti	625	721	1 330	1 438	2 892	2 784
- sähkönmyynti	578	638	1 236	1 284	2 566	2 518
- muu myynti	47	83	94	154	326	266
Liikevoitto	304	260	727	691	1 599	1 635
Vertailukelpoinen liikevoitto	346	384	765	779	1 528	1 514
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			5 384	5 524	5 331	
Sidotun pääoman tuotto, %					29,6	30,7
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					28,0	28,3
Bruttoinvestoinnit	48	32	100	50	134	184
Henkilöstö			3 435	3 790	3 520	

Segmentin sähköntuotanto Pohjoismaissa oli toisella neljänneksellä 10,8 (12,3) TWh.

Tammi–kesäkuussa segmentin sähköntuotanto Pohjoismaissa oli 22,9 (25,5) TWh. Vuoden 2009 alkupuoliskolla noin 97 % (98 %) segmentin sähköntuotannosta oli hiilidioksidipäästötöntä.

Pohjoismaisen vesivoimatuotannon supistuminen johtuu pääasiassa sademäärän ja virtaamien pienenemisestä. Ydinvoimatuotannon väheneminen Pohjoismaissa johtui pääasiassa seisokista Oskarshamn 3:ssa. Seisokin aikana yksikön tehoa nostetaan merkittävästi ja sen turvajärjestelmiä modernisoidaan. Seisokki aloitettiin maaliskuun alussa, ja sen odotetaan kestävän syyskuun loppupuolelle. Oskarshamn 3:n tehoa korotetaan noin 250 megawattia (MW), josta Fortumin osuus on noin 110 MW.

Sähköntuotanto lähteittäin, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Vesivoima, Pohjoismaat	5,2	6,1	10,9	12,4	22,9	21,4
Ydinvoima, Pohjoismaat	5,6	6,1	12,0	13,0	23,7	22,7
Lämpövoima, Pohjoismaat	0,0	0,1	0,0	0,1	0,3	0,2
Yhteensä Pohjoismaissa	10,8	12,3	22,9	25,5	46,9	44,3
Lämpövoima muissa maissa	0,3	0,1	0,6	0,5	1,0	1,1
Yhteensä	11,1	12,4	23,5	26,0	47,9	45,4

Sähkön myynti Pohjoismaissa, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
josta läpikulkueriä	0,9	1,0	1,8	2,1	3,7	3,4

Hinta, €/MWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa*	48,0	47,9	48,8	46,2	49,3	50,8

*) Sähköntuotanto-segmentti Pohjoismaissa, ilman läpikulkueriä.

Vuoden 2009 toisella neljänneksellä sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 34,0 euroa megawattitunnilta. Aluehinta Suomessa ja Ruotsissa oli keskimäärin 34,3 euroa megawattitunnilta. Samalla ajanjaksolla sähköntuotanto-segmentin toteutunut sähkön tukkumyyntihinta oli Pohjoismaissa 48,0 euroa megawattitunnilta eli hieman korkeampi kuin vuosi sitten. Segmentin myyntivolyymi Pohjoismaissa ilman läpikulkueriä oli jakson aikana 11,2 (12,3) TWh.

Tammi–kesäkuussa 2009 sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 36,1 euroa megawattitunnilta, kun aluehinta Suomessa oli 36,2 euroa ja Ruotsissa 36,3 euroa megawattitunnilta. Sähköntuotanto-segmentin toteutunut sähkön tukkumyyntihinta oli Pohjoismaissa 48,8 euroa megawattitunnilta eli 6 % korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Sähköntuotanto-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli toisella neljänneksellä pienempi kuin viime vuoden vastaavalla jaksolla vesivoimatuotannon supistumisen ja Oskarshamn 3:n seisokin takia.

Tammi–kesäkuussa 2009 Sähköntuotanto-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli hieman pienempi kuin viime vuoden vastaavalla jaksolla. Vesi- ja ydinvoimatuotannon supistuminen vähensi liikevoittoa enemmän kuin toteutuneen sähkön tukkumyyntihinnan nousu sitä kasvatti. Ruotsin kruunun muuntovaikutus segmentin vertailukelpoisessa liikevoitossa vuoden alkupuoliskolla oli noin -55 miljoonaa euroa viime vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna.

Fortum on osakkeenomistajana Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO), jolla on kaksi ydinvoimalaitosyksikköä Olkiluodossa. TVO rakentaa paraikaa kolmatta yksikköä, Olkiluoto 3:a, jonka arvioidaan aloittavan toimintansa kesällä 2012. Maaliskuun lopussa TVO:n osakkeenomistajat sitoutuivat antamaan TVO:lle 300 miljoonan euron osakaslainan. Fortumin osuus sitoumuksesta on enintään 75 miljoonaa euroa.

Lämpö

Segmentin toimintaan kuuluu lämmöntuotanto sekä -myynti Pohjoismaissa ja muualla Itämeren alueella. Fortum on Pohjoismaiden johtava lämmöntuottaja. Segmentti tuottaa myös sähköä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksissaan (CHP) ja myy sitä loppuasiakkaille pääasiassa pitkäaikaisin sopimuksin sekä Nord Pooliin. Segmenttiin kuuluvat liiketoimintayksiköt Värme, joka toimii Ruotsissa, sekä Heat, joka toimii pääasiassa muilla markkinoilla.

milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Myynti	248	284	761	777	1 466	1 450
- lämmönmyynti	185	215	582	601	1 120	1 101
- sähkönmyynti	37	42	121	119	228	230
- muu myynti	26	27	58	57	118	119
Liikevoitto	39	37	152	167	307	292
Vertailukelpoinen liikevoitto	26	27	138	148	250	240
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 503	3 599	3 468	
Sidotun pääoman tuotto, %					8,9	8,7
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					7,3	7,3
Bruttoinvestoinnit	97	79	167	191	431	407
Henkilöstö			2 197	2 517	2 318	

Lämpö-segmentin lämmönmyynti tammi–kesäkuussa 2009 oli 13,1 (13,9) TWh, josta suurin osa tuotettiin Pohjoismaissa. Samalla ajanjaksolla sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten sähkönmyynti oli yhteensä 2,4 (2,6) TWh.

Segmentin vertailukelpoinen liikevoitto vuoden 2009 toisella neljänneksellä oli samalla tasolla kuin edellisvuonna.

Tammi–kesäkuussa 2009 Lämpö-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 10 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Liikevoiton pienenemiseen vaikutti -15 miljoonan euron muuntovaikutus, joka johtui valuuttojen, lähinnä Ruotsin kruunun ja Puolan zlotyn, heikkenemisestä.

Myyntivolyymien pieneneminen Suomessa johtui pääasiassa CHP-yhtiön myynnistä Jyväskylässä vuoden 2008 lopussa sekä teollisuusasiakkaiden kysynnän supistumisesta.

Toukokuussa Fortum myi turvetuotantonsa Keski-Suomessa Vapo Oy:lle. Kesäkuussa Fortum päätti myydä CHP-laitoksensa Kokkolassa kaupungille. Kolmen uuden CHP-laitoksen rakentaminen Espoossa, Puolan Czestochowassa ja Viron Pärnussa eteni suunnitelman mukaan.

Lämmönmyynti alueittain, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Suomi	1,4	2,3	4,5	6,0	10,8	9,3
Ruotsi	1,7	1,6	5,7	5,0	9,1	9,8
Puola	0,4	0,6	2,2	2,1	3,6	3,7
Muut maat	0,2	0,2	0,7	0,8	1,4	1,3
Yhteensä	3,7	4,7	13,1	13,9	24,9	24,1

Sähkönmyynti, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Yhteensä	0,8	0,9	2,4	2,6	4,7	4,5

Sähkönsiirto

Fortum omistaa ja käyttää jakelu- ja alueverkoja sekä siirtää sähköä kaikkiaan noin 1,6 miljoonalle asiakkaalle Ruotsissa, Suomessa, Norjassa ja Virossa.

milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Myynti	176	180	405	412	789	782
- jakeluverkot	152	151	351	350	669	670
- alueverkot	18	18	39	41	77	75
- muu myynti	6	11	15	21	43	37
Liikevoitto	54	51	135	137	248	246
Vertailukelpoinen liikevoitto	54	49	135	136	248	247
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 106	3 330	3 032	
Sidotun pääoman tuotto, %					8,1	8,2
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					8,2	8,2
Bruttoinvestoinnit	43	72	79	133	296	242
Henkilöstö			1 169	1 221	1 336	

Vuoden 2009 toisella neljänneksellä jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 5,4 (5,6) TWh ja 3,7 (4,0) TWh.

Vuoden 2009 tammi–kesäkuussa jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 13,6 (13,5) TWh ja 8,5 (9,0) TWh.

Alueverkkosiirron määrä oli yhteensä 7,1 (7,5) TWh Ruotsissa ja 1,4 (1,5) TWh Suomessa.

Sähkönsiirto-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden 2009 toisella neljänneksellä 54 miljoonaa euroa eli 5 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Organisaation uudelleenjärjestelyillä saavutetut kustannussäästöt vaikuttivat liikevoittoon positiivisesti. Ruotsin kruunun keskikurssin heikkenemisestä aiheutunut muuntovaikutus oli noin -5 miljoonaa euroa vertailukelpoiseen liikevoittoon.

Tammi–kesäkuussa 2009 Sähkönsiirto-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 miljoonaa euroa pienempi kuin edellisvuonna. Supistuminen johtui Ruotsin kruunun keskikurssin heikkenemisestä, josta aiheutui noin -12 miljoonan euron muuntovaikutus.

Kuukausittaista mittarinluentaa koskeva lainsäädäntö astui Ruotsissa voimaan 1.7.2009. Fortum on saanut valmiiksi automaattisen mittarinhallintajärjestelmän (AMM) käyttöönoton päävaiheen Ruotsissa ja keskustelee paraikaa AMM-palveluntarjoajan kanssa mittareiden käytön hallinnasta.

Sähkönsiirto jakeluverkoissa, TWh	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Ruotsi	3,0	3,1	7,4	7,4	14,0	14,0
Suomi	2,0	2,0	4,9	4,8	9,3	9,4
Norja	0,4	0,5	1,2	1,2	2,3	2,3
Viro	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2
Yhteensä	5,4	5,6	13,6	13,5	25,8	25,9

Sähkönjakeluasiakkaitten lukumäärä alueittain, tuhansia	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Ruotsi	880	874	877
Suomi	607	602	606
Muut maat	124	123	123
Yhteensä	1 611	1 599	1 606

Markets

Markets vastaa sähkön vähittäismyynnistä 1,3 miljoonalle kotitalous- ja yritysasiakkaalle sekä muille sähkön vähittäismyyjille Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa. Markets ostaa sähkönsä Nord Poolista. Markets myy noin 70 % volyymistaan yritysasiakkaille ja 30 % vähittäisasiakkaille.

milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Myynti	298	411	767	930	1 922	1 759
- sähkönmyynti	289	397	751	898	1 865	1 718
- muu myynti	9	14	16	32	57	41
Liikevoitto	7	31	-4	11	-35	-50
Vertailukelpoinen liikevoitto	6	-15	4	-25	-33	-4
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			106	236	188	
Sidotun pääoman tuotto, %					-14,0	-25,4
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					-15,3	0,7
Bruttoinvestoinnit	0	2	1	3	3	1
Henkilöstö			637	817	635	

Vuoden 2009 toisella neljänneksellä Markets-segmentin sähkönmyynti oli 6,3 (8,3) TWh.

Marketsin tammi–kesäkuun 2009 myyntivolyymi oli 16,0 (19,5) TWh.

Myyntivolyymien pieneneminen johtui pääasiassa taantuman aiheuttamasta yritysasiakkaiden kulutuksen supistumisesta sekä joidenkin yritysasiakassopimusten päättymisestä.

Marketsin vertailukelpoinen liikevoitto toisella neljänneksellä ja vuoden alkupuoliskolla parani vuotta aiemmasta. Tuntuva parannus on saatu aikaan muun muassa uudistamalla

Kesto-tuotehinnoittelumallia Suomessa, neuvottelemalla uudelleen myyntisopimuksia, uudistamalla suojaustoimintoja ja toteuttamalla kustannussäästöjä.

Venäjä

Segmentin toimintaan kuuluu sähkön- ja lämmöntuotanto sekä myynti Venäjällä. Segmentti sisältää OAO Fortumin (entinen TGC-10) ja Fortumin omistusosuuden TGC-1:ssä. OAO Fortum raportoidaan tytäryhtiönä, joka on yhdistelty konsernituloslaskelmaan 1.4.2008 alkaen. TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka raportoidaan pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

milj. euroa	II/09	II/08	I-II/09	I-II/08	2008	Edell. 12 kk
Myynti	136	152	320	152	489	657
- sähkönmyynti	91	105	194	105	332	421
- lämmönmyynti	44	43	125	43	141	223
- muu myynti	1	4	1	4	16	13
EBITDA	2	-11	26	-11	-24	13
Liikevoitto	-16	-33	-11	-33	-91	-69
Vertailukelpoinen liikevoitto	-16	-33	-11	-33	-92	-70
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			2,049	2,329	2,205	
Sidotun pääoman tuotto, %					-3.7	-2.8
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %					-3.8	-2.9
Bruttoinvestoinnit	41	43	62	1,074	1,748	736
Henkilöstö			5,619	7,188	7,262	

OAO Fortum toimii Uralin ja Länsi-Siperian kehittyneillä teollisuusalueilla.

Venäjä-segmentin sähkönmyynti toisella neljänneksellä oli 4,6 (4,8) TWh. Samalla ajanjaksolla segmentin lämmönmyynti oli yhteensä 4,2 (4,3) TWh. Segmentti myi noin 2/3 sähköstä Tjumenissa ja muilla OAO Fortumin toiminta-alueella sijaitsevilla öljyn- ja kaasuntuotantoalueilla. Loput 1/3 volyymeistä myytiin Tseljabinskin alueella, jossa sähkönkysyntä painottuu metalliteollisuuteen.

Vuoden 2009 toisella neljänneksellä keskimääräinen sähkön spot-hinta Venäjän Uralin alueella oli 5 % alempi kuin vuotta aiemmin, 603 (634) ruplaa megawattitunnilta. Vuoden 2009 toisella neljänneksellä OAO Fortum myi 27 % sähköntuotannostaan vapautetulla sähkön hinnalla.

OAO Fortumin keskimääräinen säännelty sähkön hinta oli 525 (469) ruplaa megawattitunnilta eli 12 % korkeampi kuin vuotta aiemmin. Keskimääräinen säännelty kapasiteettihinta vuoden 2009 toisella neljänneksellä oli 17 % korkeampi kuin vuotta aiemmin eli 186 600 ruplaa megawattitunnilta kuukaudessa. Vastaavalla jaksolla vuonna 2008 hinta oli 159 200 ruplaa megawattitunnilta kuukaudessa.

Vuoden 2009 toisella neljänneksellä kaasun keskimääräinen säännelty hinta Uralin alueella oli 1 730 ruplaa tuhannelta kuutiolta eli 11 % enemmän kuin vastaavalla jaksolla vuonna 2008.

OAO Fortumin keskeiset sähkön, kapasiteetin ja kaasun hinnat	II/09	II/08	Muutos, %	I-II/09	I-II/08
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh	603	634	-5	569	669
OAO Fortumin keskimääräinen säännelty sähkön hinta, RUB/MWh	525	469	12	534	475
Keskimääräinen säännelty kapasiteettihinta, RUB/MW/kk	186,600	159,200	17	188,100	158,500
Keskimääräinen kaasun säännelty hinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	1,730	1,560	11	1,679	1,560

Segmentin vertailukelpoinen liiketulos oli -16 (-33) miljoonaa euroa tappiollinen vuoden 2009 toisella neljänneksellä. Parannus johtuu pääasiassa OAO Fortumin tehostamisohjelmasta ja sähkön myyntikatteen kasvusta. Tammi–kesäkuussa 2009 Venäjä-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli -11 miljoonaa euroa eli 22 miljoonaa euroa parempi kuin edellisvuonna.

OAO Fortumin liiketoiminta on tyypillisesti hyvin kausiluonteista: sen tulos on yleensä vahvin vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä. OAO Fortumin luvut on yhdistelty huhtikuusta 2008 lähtien.

Venäjän sähköreformi etenee. Tammikuun 2009 alusta lähtien 30 % Venäjän kaikesta sähköntuotannosta on myyty kilpailuilla markkinoilla. Osuus nousi 50 %:iin heinäkuun 2009 alussa. Sähkön tukkumarkkinoiden odotetaan vapautuvan kokonaan vuoteen 2011 mennessä.

Fortum panostaa OAO Fortumin integraatioon, joka aloitettiin huhtikuussa 2008. Uusi organisaatorakenne ja Fortumin johtamismalli ovat olleet käytössä syyskuun 2008 alusta lähtien. Integraatio on sujunut hyvin, ja useita tehokkuutta parantavia tavoitteita on määritetty. Vuosittaisten tehokkuusparannusten odotetaan kasvavan noin 100 miljoonaan euroon vuoteen 2011 mennessä.

OAO Fortum lopetti käyttö- ja kunnossapitosopimuksensa Tjumenin kaupungin kanssa kunnallisten kaukolämpöverkkojen käytöstä 1.7.2009 alkaen. Tämä vähentää OAO Fortumin henkilöstömäärää noin 750 työntekijällä.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen tammi–kesäkuussa 2009 olivat 412 (1 459) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yrityskauppoja olivat 352 (408) miljoonaa euroa.

LÄMPÖ

Uusi CHP-laitos otettiin Virossa (Tartossa) kaupalliseen käyttöön maaliskuun loppupuolella. Uusien CHP-laitosten rakentaminen Espoossa sekä Puolan Czeszochowassa ja Viron Pärnussa eteni.

Fortum teki Kokkolan kaupungin kanssa aiesopimuksen, jonka mukaan yhtiö myy Kokkolassa sijaitsevan CHP-laitoksen kaupungille. Myyntihinta on noin 24 miljoonaa euroa. Lopullinen sopimus on tarkoitus allekirjoittaa heinäkuun lopussa ja kaupan on määrä tulla voimaan 1.8.2009.

Toukokuussa Fortum myi turvetuotantonsa Keski-Suomessa Vapo Oy:lle. Samalla Fortum ja Vapo solmivat pitkäaikaisen sopimuksen turpeen toimittamisesta Fortumin voimalaitokseen Joensuussa.

Myynnit ovat osa Lämpö-segmentin liiketoiminnan kehitysohjelmaa, jonka tavoitteena on varmistaa segmentin pitkän aikavälin kannattavuus.

SÄHKÖNSIIRTO

Huhtikuussa EU:n parlamentti äänesti kolmannen energiamarkkinapakettien puolesta. Mikäli paketti saatetaan voimaan nykyisessä muodossaan, Fortum joutuu myymään 25 % omistusosuutensa kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:ssä viimeistään vuoden 2012 alussa. Tästä johtuen Fortum on aloittanut valmistelut Fingrid-osakkeiden myymiseksi.

VENÄJÄ

OAO Fortumin meneillään oleva investointiohjelma nostaa sähköntuotantokapasiteetin nykyisestä noin 3 000 megawattista 5 300 megawattiin. Ohjelman loppuosan arvo tammikuusta 2009 eteenpäin vuoden 2008 lopun valuuttakursseilla laskettuna on arviolta 2,0 miljardia euroa.

Venäjän hallitus arvioi parhaillaan sähköntuotantoyhtiöiden investointiohjelmiä sähkön vähentynyttä kysyntää silmällä pitäen. Fortum on vahvistanut sitoutuneensa OAO Fortumin investointiohjelman toteuttamiseen. Tällä hetkellä kuitenkin arvioidaan mahdollisuutta lykätä eräitä hankkeita 1–3 vuodella.

Rahoitus

Nettovelka kasvoi vuoden 2009 toisen neljänneksen aikana 370 miljoonalla eurolla 6 004 miljoonaan euroon (vuoden 2008 lopussa 6 179 miljoonaa euroa). Nettovelan kasvu liittyy pääasiassa 888 miljoonan euron osingonmaksuun huhtikuussa. Maksuvalmiusasema säilyi vahvana, ja konsernin likvidit varat olivat kesäkuun 2009 lopussa yhteensä 1 440 miljoonaa euroa (vuoden 2008 lopussa 1 321 miljoonaa euroa). Likvideihin varoihin kuuluvat OAO Fortumin käteisvarat ja pankkitalletukset, noin 753 miljoonaa euroa (vuoden 2008 lopussa 1 020 miljoonaa euroa). Lisäksi Fortumilla oli käytettävissään noin 2,9 miljardia euroa nostamattomia valmiusluottoja.

Konsernin nettorahoituskulut olivat vuoden 2009 tammi-kesäkuussa 81 (119) miljoonaa euroa. Niiden väheneminen johtui pääasiassa korkojen alenemisesta 2009 alkupuoliskolla edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Nettorahoituskuluihin on kirjattu johdannaisten käyvän arvon muutoksia 13 (-3) miljoonaa euroa.

Toisella neljänneksellä Fortum Oyj toteutti kolme pitkän aikavälin rahoitusjärjestelyä, joilla se hankki yhteensä noin 600 miljoonaa euroa. Näiden rahoitusjärjestelyjen lainaajat olivat 5–10 vuotta.

Nettovelan suhde käyttökatteeseen (EBITDA) edellisiltä 12 kuukaudelta oli 2,4 (2,5 vuoden 2008 lopussa).

Standard & Poor's antoi 29.6.2009 CreditWatchissa Fortumille pitkän aikavälin luottoluokituksen A- (vakaat näkymät) ja asetti sen tarkkailulistalle mahdollista korotusta varten tehtyään luokitusmenettelynsä "valtiosidonnaisia yhteisöjä" ("government-related entities") koskevan muutoksen.

Moody'sin Fortum Oyj:lle antama pitkäaikainen luottoluokitus oli A2 (vakaat näkymät).

Osakkeet ja osakepääoma

Tammi–kesäkuussa 2009 Fortum Oyj:n osakkeen vaihto oli yhteensä 344,1 (299,7) miljoonaa osaketta, arvoltaan 5 195 miljoonaa euroa. Fortumin markkina-arvo neljänneksen viimeisen pörssipäivän päätöskurssin mukaan laskettuna oli 14 409 miljoonaa euroa. Vuoden alkupuoliskon korkein noteeraus Fortum Oyj:n osakkeelle NASDAQ OMX Helsinki -pörssissä oli 18,01 euroa ja alin 12,60 euroa. Osakkeen vaihdolla painotettu kesikurssi oli 15,11 euroa. Kauden viimeisen pörssipäivän päätöskurssi oli 16,22 (32,26) euroa.

Yhteensä 200 878 optiojärjestelyjen perusteella merkittyä osaketta vietiin kaupparekisteriin vuoden 2009 toisella neljänneksellä. Neljänneksen lopussa Fortum Oyj ei omistanut omia osakkeitaan.

Merkintöjen jälkeen Fortum Oyj:n osakepääoma oli neljänneksen lopussa 3 046 185 953 euroa ja rekisteriin merkittyjen osakkeiden kokonaismäärä oli 888 367 045. Fortumin osakepääoma kasvoi yhteensä 682 985,20 eurolla.

Viimeisen jäljellä olleen optio-ohjelman merkintäaika päättyi 1.5.2009, jonka jälkeen optio-ohjelmien perusteella ei voida enää merkitä ja rekisteröidä uusia osakkeita.

Kesäkuun 2009 lopussa Suomen valtio omisti 50,8 % Fortumista. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 33,6 %.

Fortumin hallituksella ei ole yhtiökokouksen myöntämiä käyttämättömiä valtuuksia vaihtovelkakirjojen tai optiolainojen liikkeelle laskemiseksi tai uusien osakkeiden liikkeelle laskemiseksi.

Konsernin henkilöstö

Konsernin henkilöstön lukumäärä vuoden 2009 toisen neljänneksen lopussa oli 13 586 (16 069). Henkilöstön lukumäärä tammi–kesäkuussa oli keskimäärin 14 310 (12 603). Henkilöstömäärän kasvu viime vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna johtui OAO Fortumin hankinnasta.

Eräiden infrastruktuuripalvelutoimintojen ulkoistaminen Infratek ASA:lle vähensi Sähköntuotanto- ja Sähkönsiirto-segmenttien henkilöstömäärää.

Näkymät

AVAINTEKIJÄT JA RISKIT

Fortumin tuloksen kannalta tärkein tekijä on sähkön tukkuhinta. Tukkuhinnan kehityksen avaintekijöitä ovat tarjonnan ja kysynnän tasapaino, polttoaineiden ja hiilidioksidin päästöoikeuksien hinnat sekä vesitilanne. Lisäksi Ruotsin kruunun ja Venäjän ruplan vaihtokurssit vaikuttavat Fortumin tulokseen. Valuuttakurssien mahdollisesta vaihtelusta aiheutuvat muuntovaikutukset taseessa kirjataan Fortumin omaan pääomaan.

Fortumin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, taloudellisille ja operatiivisille riskeille. Lisätietoja Fortumin riskeistä ja riskienhallinnasta on esitetty Fortumin vuoden 2008 toimintakertomuksessa sekä konsernin tilinpäätöksessä.

MARKKINAKYSYNTÄ

Talouden taantuma vaikuttaa markkinoihin Fortumin toiminta-alueella. Tämä saattaa kasvattaa Fortumin vastapuoliriskiä. Taantuma saattaa vähentää sähkönkulutusta edelleen Pohjoismaissa ja Venäjällä. Fortum odottaa sähkönkulutuksen palautuvan kasvu-uralle taantuman jälkeen.

VENÄJÄ

Yksi tärkeimmistä OAO Fortumin hankintaan liittyvistä oletuksista on Venäjän sähkömarkkinoiden uudistuksen jatkuminen. Kilpailuilla hinnoilla myydyn sähkön osuutta nostettiin suunnitelman mukaisesti 30 prosentista 50 prosenttiin 1.7.2009. Osuutta on tarkoitus nostaa 50 prosentista 60 prosenttiin tammikuun 2010 alusta lähtien. Vuonna 2011 käynnistyvien pitkän aikavälin kapasiteettimarkkinoiden säännöt ovat valmisteilla. Sähkön tukkimarkkinoiden odotetaan vapautuvan kokonaan vuonna 2011.

Kaasun keskimääräinen säännelty hinta nousee 7,0 % vuoden 2009 kolmannelle neljännekselle ja 6,2 % neljännelle neljännekselle. Säännelty sähkön hinta on vuositasolla sidottu säänneltyyn kaasun hintaan ja inflaatioon.

Sopimukset velvoittavat OAO Fortumia toteuttamaan merkittävän investointiohjelman, jonka arvo on noin 2,0 miljardia euroa vuodesta 2009 eteenpäin. Taantuma kuitenkin luultavasti vaikuttaa edelleen sähkön kysynnän ja tarjonnan tasapainoon Venäjällä. Venäjän hallitus arvioi parhaillaan sähköntuotantoyhtiöiden investointiohjelmiä sähkön vähentyneitä kysyntää silmällä pitäen. Fortum on vahvistanut sitoutuneensa OAO Fortumin investointiohjelman toteuttamiseen. Tällä hetkellä kuitenkin arvioidaan mahdollisuutta lykätä eräitä hankkeita 1–3 vuodella.

OAO Fortumin hankinnan odotetaan laimentavan hieman Fortumin osakekohtaista tulosta vuonna 2009. Vuotuisten tehokkuusparannusten odotetaan kasvavan noin 100 miljoonaan euroon vuoteen 2011 mennessä.

KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT

Fortum arvioi vuotuisten käyttöomaisuusinvestointiensä seuraavien 4–5 vuoden aikana olevan noin 0,8–1,2 miljardia euroa.

SUOJAUS

Heinäkuun puolivälissä sähkön futuurihinta Nord Poolissa loppuvuodelle 2009 oli noin 37 euroa megawattitunnilta ja vuodelle 2010 noin 37–38 euroa megawattitunnilta. Sähkön futuurihinta vuodelle 2011 oli noin 38–39 euroa megawattitunnilta. Hiilen (ICE Rotterdam) futuurihinta loppuvuodelle 2009 puolestaan oli noin 72 Yhdysvaltain dollaria tonnilta ja päästöoikeuksien (EUA) markkinahinta loppuvuodelle 2009 noin 14 euroa hiilidioksiditonna kohti.

Heinäkuun puolivälissä Pohjoismaiden vesivarannot olivat noin 13 TWh keskimääräistä pienemmät ja 17 TWh alle vuoden 2008 vastaavan tason.

Fortumin Sähköntuotanto-segmentin toteutuneeseen sähkön tukkimyyntihintaan Pohjoismaissa vaikuttavat muun muassa suojaustasot, suojaushinta, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttojen kurssivaihtelut. Jos sähköntuotantolähteiden suhteellisissa osuuksissa tapahtuvien muutosten mahdollisia vaikutuksia ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia

kohti Sähköntuotanto-segmentin toteutuneessa sähkön tukkumyyntihinnassa Pohjoismaissa johtaa noin 50 miljoonan euron muutokseen Fortumin vuotuisessa liikevoitossa.

Kesäkuun lopussa 2009 Sähköntuotanto-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa noin 80 % oli suojattu noin 50 euroon megawattitunnilta loppuvuodeksi 2009. Kalenterivuodeksi 2010 segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu noin 65 % noin 43 euroon megawattitunnilta ja kalenterivuodeksi 2011 noin 30 % noin 42 euroon megawattitunnilta.

Raportoidut suojaukset voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimien mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa rahoitussopimuksilla, joista useimmat ovat Nord Poolissa kaupankäynnin kohteena olevia forward-sopimuksia tai vakioituja futuureja, joihin kuuluu useita erilaisia tuotteita ja maturiteetteja.

Sähkö- ja lämpöliiketoiminnan tulos on yleensä paras vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä.

Fortumin tulos vuoden alkupuoliskolta oli vahva taantumasta huolimatta. Joustavan, kustannustehokkaan ja ilmastomyötäisen tuotantorakenteensa sekä vahvan taloudellisen asemansa ja maksuvalmiutensa ansiosta Fortum on hyvissä asemissa kohtaamaan nykyiset haasteet ja hyödyntämään uudet mahdollisuudet.

Espoo, 17.7.2009
Fortum Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Tapio Kuula, toimitusjohtaja, puhelin: +358 10 452 4112
Juha Laaksonen, talousjohtaja, puhelin: +358 10 452 4519

Fortumin sijoittajasuhteet, puh. +358 10 452 4138 / investors@fortum.com

Tiivistetty osavuositiedote on laadittu EU:ssa hyväksytyn IAS 34, osavuositiedotukset -standardin mukaisesti. Osavuositiedote ei ole tilintarkastettu.

Tulostiedote vuonna 2009:

Osavuositiedote tammi–syyskuulta julkaistaan 22.10.2009 noin klo 9.00

Jakelu:

NASDAQ OMX Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.fi

Tilinpäätökseen liittyvää lisätietoa, mukaan lukien vuosineljänneksitiedot, on Fortumin verkkosivuilla osoitteessa www.fortum.fi/sijoittajat.

LYHENNETTY KONSERNIN TULOSLASKELMA

MEUR	Liite	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	4	1 194	1 322	2 826	2 762	5 636	5 700
Muut tuotot		4	-42	31	19	230	242
Materiaalit ja palvelut		-411	-465	-1 067	-986	-2 117	-2 198
Henkilöstökulut		-127	-137	-255	-273	-587	-569
Poistot ja arvonalentumiset	4, 12	-124	-135	-246	-246	-515	-515
Muut kulut		-161	-195	-315	-319	-684	-680
Liikevoitto		375	348	974	957	1 963	1 980
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 13	29	36	-4	70	126	52
Korkokulut		-64	-95	-132	-155	-351	-328
Korkotuotot		22	27	53	44	143	152
Johdannaisten käyvän arvon muutokset		2	-1	13	-3	-11	5
Muut rahoituserät - netto		-9	-5	-15	-5	-20	-30
Rahoitustuotot ja -kulut		-49	-74	-81	-119	-239	-201
Voitto ennen veroja		355	310	889	908	1 850	1 831
Tuloverot	9	-61	-65	-172	-187	-254	-239
Kauden voitto		294	245	717	721	1 596	1 592
Jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		289	243	695	695	1 542	1 542
Määräysvallattomille omistajille		5	2	22	26	54	50
		294	245	717	721	1 596	1 592
Osakekohtainen tulos (euroa per osake)	10						
Laimentamaton		0,32	0,27	0,78	0,78	1,74	1,74
Laimennettu		0,32	0,27	0,78	0,78	1,74	1,74

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	2007
Tilikauden voitto	294	245	717	721	1 596	1 608
Muut laajan tuloksen erät						
Kassavirran suojaukset						
Käyvän arvon muutokset	-282	-446	-90	-354	453	-167
Siirrot tuloslaskelmaan	-60	20	-83	66	160	-69
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin	-6	1	-1	1	-4	-
Verot	90	114	47	76	-168	64
Nettosijoitusten suojaus						
Käyvän arvon muutokset	-1	-	-2	-	-	2
Myytavissä olevat rahoitusvarat						
Käyvän arvon muutokset	0	-	0	-	-1	-
Muuntoerot	87	6	-127	-56	-621	-36
Osuus osakkuusyritysten muista laajan tuloksen eristä ¹⁾	-36	-18	-39	-429	-628	366
Muut muutokset	-3	-	-7	-	1	6
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen	-211	-323	-302	-696	-808	166
Laaja tulos yhteensä	83	-78	415	25	788	1 774
Laajan tuloksen jakautuminen						
Emoyhtiön omistajille	70	-90	412	0	797	1 731
Määräysvallattomille omistajille	13	12	3	25	-9	43
	83	-78	415	25	788	1 774
¹⁾ Josta Hafslund ASA:n omistamien REC:n osakkeiden käyvän arvon muutosta ml. muuntoerot	-24	-28	-28	-437	-667	353

LYHENNETTY KONSERNIN TASE

MEUR	Note	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	12	363	426	395
Rakennukset, koneet ja kalusto	12	12 172	13 118	12 138
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4, 13	2 105	2 461	2 112
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	16	577	528	566
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		120	86	117
Laskennalliset verosaamiset		4	42	2
Johdannaisinstrumentit	6	275	221	445
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		809	811	742
Pitkäaikaiset varat yhteensä		16 425	17 693	16 517
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		431	316	444
Johdannaisinstrumentit	6	371	260	761
Myyntisaamiset ja muut saamiset		806	1 015	1 235
Pankkitalletukset		432	-	588
Rahat ja pankkisaamiset		1 008	1 247	733
Likvidit varat	15	1 440	1 247	1 321
Lyhytaikaiset varat yhteensä		3 048	2 838	3 761
Varat yhteensä		19 473	20 531	20 278
OMA PÄÄOMA				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma	14	3 046	3 042	3 044
Ylikurssirahasto		73	73	73
Kertyneet voittovarot		4 009	3 970	4 312
Muut oman pääoman erät		348	82	525
Yhteensä		7 476	7 167	7 954
Määräysvallattomat omistajat		427	925	457
Oma pääoma yhteensä		7 903	8 092	8 411
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	15	7 061	6 543	6 520
Johdannaisinstrumentit	6	174	373	120
Laskennalliset verovelat		1 762	1 808	1 851
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	16	577	528	566
Eläkevaraukset ja muut varaukset		249	270	250
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		460	464	470
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		10 283	9 986	9 777
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	15	383	958	980
Johdannaisinstrumentit	6	125	509	126
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma		779	986	984
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		1 287	2 453	2 090
Vieras pääoma yhteensä		11 570	12 439	11 867
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		19 473	20 531	20 278

LYHENNETTY LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Kertyneet voittovara- t	Muuntoerot	Kassavirta- suojaukset	Muut laajan tuloksen erät	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- yhtiöissä	Emoyhtiön omistajat	Määräysval- lattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
MEUR										
Oma pääoma 31.12.2008	3 044	73	4 888	-576	321	36	168	7 954	457	8 411
Kauden tulos			695					695	22	717
Muuntoerot				-120	-4			-112	-7	-119
Kauden muut laajan tuloksen erät			-2		-116	-2	-51	-171	-12	-183
Laaja tulos yhteensä			693	-120	-120	-2	-39	412	3	415
Osingonjako ¹⁾			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-19	-19
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			-4					-4	-14	-18
Käytetyt optio-oikeudet ²⁾	2		16			-16		2		2
Oma pääoma 30.6.2009	3 046	73	4 705	-696	201	18	129	7 476	427	7 903
Oma pääoma 31.12.2007	3 040	73	4 552	-21	-120	35	800	8 359	292	8 651
Kauden tulos			695					695	26	721
Muuntoerot				-58				-63	2	-61
Kauden muut laajan tuloksen erät					-208			-632	-3	-635
Laaja tulos yhteensä			695	-58	-208			0	25	25
Osingonjako ¹⁾			-1 198					-1 198		-1 198
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-21	-21
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä						4		4	629	633
Käytetyt optio-oikeudet	2							2		2
Oma pääoma 30.6.2008	3 042	73	4 049	-79	-328	39	371	7 167	925	8 092
Oma pääoma 31.12.2007	3 040	73	4 552	-21	-120	35	800	8 359	292	8 651
Tilikauden tulos			1 542					1 542	54	1 596
Muuntoerot				-555				-703	-66	-769
Kauden muut laajan tuloksen erät					441	1	-484	-42	3	-39
Laaja tulos yhteensä			1 542	-555	441	1	-632	797	-9	788
Osingonjako ¹⁾			-1 198					-1 198		-1 198
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-18	-18
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			-8					-8	192	184
Käytetyt optio-oikeudet	4							4		4
Oma pääoma 31.12.2008	3 044	73	4 888	-576	321	36	168	7 954	457	8 411

¹⁾ Katso liite 11 Osakekohtainen osinko.

²⁾ Viimeisen optio-ohjelman (2002B) merkintäajan päättymisen 1.5.2009 kirjanpitolähtökäsittelyn vaikutus omassa pääomassa.

Vuoden 2009 alussa on otettu käyttöön uudistettu IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi, katso liite 2 Laadintaperiaatteet. Konsernin oman pääoman muutoksista esitettävän laskelman muotoa on muutettu. Vertailukauden luvut on uudelleenluokiteltu uuden esittämistavan mukaisesti.

Muuntoerot *)

Muuntoerot vaikuttivat emoyhtiön omistajille kuuluvaan osuuteen omasta pääomasta -112 miljoonaa euroa vuoden 2009 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana. Muutos johtui pääosin heikentyneestä Venäjän ruplasta. Osa muuntoerosta syntyy kun Hafslundin omistamat NOK määräiset REC:n osakkeet arvostetaan käypään arvoon. Arvostuksen vaikutus +10 miljoonaa euroa näytetään yhdessä osakkuusyhtiöiden muiden laajan tuloksen erien kanssa.

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista oli -120 miljoonaa euroa tammi-kesäkuun 2009 aikana, liittyen lähinnä sähkön hinnan suojaamiseen. Kun sähkön hinta on korkeampi kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen.

*) Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskipäiväkurssia ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Lisätietoja käytetyistä kurseista katso liite 8 Valuuttakurssit.

LYHENNETTY KONSERNIN KASSAVIRTALASKELMA

MEUR	Liite	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Liiketoiminnan kassavirta							
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)		499	483	1 220	1 203	2 478	2 495
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		18	55	19	18	-275	-274
Rahoituserät ja toteutuneet kurssierot		160	-35	299	-80	233	612
Maksetut välittömät verot		-117	-123	-131	-200	-332	-263
Kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta		560	380	1 407	941	2 104	2 570
Käyttöpääoman muutos		144	117	119	98	-102	-81
Liiketoiminnan kassavirta yhteensä		704	497	1 526	1 039	2 002	2 489
Investointien kassavirta							
Käyttöomaisuusinvestoinnit ¹⁾	4, 12	-171	-215	-351	-379	-1 018	-990
Hankitut tytäryhtiöosakkeet pl. hankittujen yhtiöiden rahavarat	7	-3	0	-22	-764	-1 210	-468
Hankitut osakkuusyritysosakkeet ²⁾	13	0	0	-31	-8	-32	-55
Muiden osakkeiden hankinnat		-1	-1	-1	-1	-1	-1
Käyttöomaisuuden myynnit		10	1	11	5	37	43
Myydyt tytäryhtiöosakkeet pl. myytyjen yhtiöiden rahavarat	7	0	0	11	0	44	55
Myydyt osakkuusyritysosakkeet	13	0	0	0	0	34	34
Muiden osakkeiden myynnit		1	0	1	0	0	1
Muiden sijoitusten muutos		-13	-20	-32	-50	-136	-118
Investointien kassavirta yhteensä		-177	-235	-414	-1 197	-2 282	-1 499
Kassavirta ennen rahoitusta		527	262	1 112	-158	-280	990
Rahoituksen kassavirta							
Velkojen muutos		-1 242	64	-35	2 321	2 621	265
Osingonjako yhtiön osakkeenomistajille		-888	-1 198	-888	-1 198	-1 198	-888
Muut rahoituserät		-21	-125	-8	-124	-103	13
Rahoituksen kassavirta yhteensä		-2 151	-1 259	-931	999	1 320	-610
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos		-1 624	-997	181	841	1 040	380
Likvidit varat kauden alussa		3 041	2 237	1 321	427	427	1 247
Valuuttakurssierot likvideissa varoissa		23	7	-62	-21	-146	-187
Likvidit varat kauden lopussa		1 440	1 247	1 440	1 247	1 321	1 440

¹⁾ Maksamattomat investoinnit eivät sisälly käyttöomaisuusinvestointeihin. Aktivoituiden vieraan pääoman kulut sisältyvät maksettuihin korkokuluihin.

²⁾ Ostetut osakkuusyritysosakkeet sisältävät osakeannin.

Nettovelan muutokset	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Nettovelka kauden alussa	5 634	5 228	6 179	4 466	4 466	6 254
Muuntoerot	7	-40	44	-2	-203	-157
Käyttökate	499	483	1 220	1 203	2 478	2 495
Maksetut rahoituskulut ja verot sekä muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	61	-103	187	-262	-374	75
Käyttöpääoman muutokset	144	117	119	98	-102	-81
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-171	-215	-351	-379	-1 018	-990
Yrityshankinnat	-4	-1	-54	-773	-1 243	-524
Yritysmyyntit	11	1	23	5	115	133
Muutos korollisissa saamisissa	-13	-20	-32	-50	-136	-118
Osingot	-888	-1 198	-888	-1 198	-1 198	-888
Muut rahoitustoiminnot	-21	-125	-8	-124	-103	13
Nettokassavirta (- nettovelan kasvu)	-382	-1 061	216	-1 480	-1 581	115
Lainat hankituissa yhtiöissä	-	-4	-	272	272	0
Joukkovelkakirjojen käypien arvojen muutos ja arvostukset jaksotettuun hankintameno	-19	9	-3	38	63	22
Nettovelka kauden lopussa	6 004	6 254	6 004	6 254	6 179	6 004

TUNNUSLUVUT

MEUR	30.6.2009	31.3.2009	31.12.2008	30.9.2008	30.6.2008	31.3.2008	Edelliset 12 kk
Käyttökate, MEUR	1 220	721	2 478	1 735	1 203	720	2 495
Tulos/osake (laimentamaton), EUR	0,78	0,46	1,74	1,10	0,78	0,51	1,74
Sijoitettu pääoma, MEUR	15 347	17 404	15 911	15 756	15 593	16 868	15 347
Korollinen nettovelka, MEUR	6 004	5 634	6 179	6 520	6 254	5 228	N/A
Käyttöomaisuusinvestoinnit ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, MEUR	412	181	2 624	2 210	1 459	1 227	1 577
Käyttöomaisuusinvestoinnit, MEUR	352	150	1 108	716	408	175	1 052
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	13,1	14,5	15,0	13,7	14,6	17,3	14,1
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	17,4	19,6	18,7	15,7	17,2	21,0	19,9
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	2,5	2,0	2,5	2,8	2,6	1,8	2,4
Korkokate	12,3	16,0	9,4	7,6	8,6	14,1	11,2
Korkokate sisältäen aktivoidut vieraan pääoman menot	10,5	12,9	8,6	7,1	8,1	13,8	9,7
Kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta/korollinen nettovelka, % ¹⁾	38,9	45,1	34,1	27,1	30,1	42,9	42,8
Velkaantumisaste, %	76	65	73	81	77	56	N/A
Oma pääoma/osake, EUR	8,42	9,34	8,96	8,49	8,08	9,53	N/A
Omavaraisuusaste, %	41	40	41	39	39	44	N/A
Henkilöstö keskimäärin	14 310	14 644	14 077	13 585	12 603	8 356	N/A
Henkilöstön lukumäärä	13 586	14 267	15 579	15 785	16 069	15 689	N/A
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	888 230	888 095	887 256	887 241	887 131	887 085	887 760
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	888 230	888 250	887 839	887 986	888 165	888 177	887 760
Rekisteröityjen osakkeiden määrä, 1 000 osaketta	888 367	888 166	887 638	887 517	887 191	887 123	N/A

¹⁾ Neljänneksen luvut on muutettu vastaamaan vuositason lukuja.
Tunnuslukujen laskentakaavat ovat liitteessä 24.

KONSERNIN LYHENNETYN OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

1. LAADINTAPERUSTA

Konsernin lyhennetty osavuositarkastus on laadittu EU:ssa käytöön otettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Osavuositarkastusta tulee lukea yhdessä vuoden 2008 tilinpäätöksen kanssa.

2. LAADINTAPERIAATTEET

Noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernin tilinpäätöksessä 2008 noudattamien periaatteiden kanssa lukuunottamatta alla listattuja muutoksia:

• IAS 23 (uudistettu) Vieraan pääoman menot
Uudistettu standardi edellyttää, että ehdot täyttävän hyödykkeen hankintameno on sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Standardiin aiemmin sisällytetty vaihtoehto kirjata vieraan pääoman menot kuluksi on poistettu. Uudistetun standardin käyttöönotto on aiheuttanut Fortum -konsernissa konsernitiilinpäätöksen laatimisperiaatteiden tarkennuksia vieraan pääoman menojen aktivoinnin osalta. Fortum on soveltanut uudistettua standardia niihin ehdot täyttäviin hyödykkeisiin, joihin liittyvien vieraan pääoman menojen aktivointi alkaa standardin voimaantulopäivänä 1.1.2009 tai sen jälkeen. Muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta katsauskauden tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

• IAS 1 (uudistettu) Tilinpäätöksen esittäminen
Uudistettu standardi muuttaa lähinnä tuloslaskelman ja oman pääoman muutoksia kuvaavan laskelman esittämistapaa. Standardi edellyttää omistajien kanssa tehdyistä liiketoimista syntyneiden yhteisön oman pääoman muutosten esittämistä erillään muista oman pääoman muutoksista. Standardin käyttöönotolla ei ole vaikutusta Fortumin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Edellisen vuoden vastaavan kauden vertailutieto on ilmoitettu sulkeissa.

3. KRIITTISET TILINPÄÄTÖSARVIOT JA HARKINNAT

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin vuositiilinpäätöksessä 2008.

4. TIEDOT LIIKETOIMINTASEGMENTEITTÄIN

LIKEVAIHTO

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähkömyynti ilman välillisiä veroja	711	809	1 598	1 568	3 291	3 321
Lämmön myynti	239	267	727	662	1 298	1 363
Sähkönsiirto	170	169	390	391	746	745
Muut myynnit	74	77	111	141	301	271
Yhteensä	1 194	1 322	2 826	2 762	5 636	5 700

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto	625	721	1 330	1 438	2 892	2 784
- josta sisäistä	64	21	143	74	0	69
Lämpö	248	284	761	777	1 466	1 450
- josta sisäistä	3	0	12	7	0	5
Sähkönsiirto	176	180	405	412	789	782
- josta sisäistä	3	2	4	5	10	9
Markets	298	411	767	930	1 922	1 759
- josta sisäistä	8	34	30	66	177	141
Venäjä	136	152	320	152	489	657
- josta sisäistä	0	-	0	-	0	0
Muut	19	21	37	41	83	79
- josta sisäistä	18	21	35	41	82	76
Nord Pool netotus ¹⁾	-212	-369	-570	-795	-1 736	-1 511
Eliminoinnit	-96	-78	-224	-193	-269	-300
Yhteensä	1 194	1 322	2 826	2 762	5 636	5 700

¹⁾ Tuntiperusteiset myynnit ja ostot Nord Poolilta netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai netto-ostaja.

LIKEVOITTO SEGMENTEITTÄIN

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto	304	260	727	691	1 599	1 635
Lämpö	39	37	152	167	307	292
Sähkönsiirto	54	51	135	137	248	246
Markets	7	31	-4	11	-35	-50
Venäjä	-16	-33	-11	-33	-91	-69
Muut	-13	2	-25	-16	-65	-74
Yhteensä	375	348	974	957	1 963	1 980

VERTAILUKELPOINEN LIIKEVOITTO SEGMENTEITTÄIN

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto	346	384	765	779	1 528	1 514
Lämpö	26	27	138	148	250	240
Sähkönsiirto	54	49	135	136	248	247
Markets	6	-15	4	-25	-33	-4
Venäjä	-16	-33	-11	-33	-92	-70
Muut	-16	-9	-29	-21	-56	-64
Vertailukelpoinen liikevoitto	400	403	1 002	984	1 845	1 863
Kertaluonteiset erät	10	0	14	2	85	97
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-35	-55	-42	-29	33	20
Liikevoitto	375	348	974	957	1 963	1 980

KERTALUONTEISET ERÄT SEGMENTEITTÄIN

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto	1	0	5	0	18	23
Lämpö	9	0	9	2	64	71
Sähkönsiirto	0	0	0	0	2	2
Markets	0	0	0	0	0	0
Venäjä	0	0	0	0	1	1
Muut	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	10	0	14	2	85	97

Kertaluonteiset erät sisältävät pääasiassa luovutusvoittoja ja -tappioita.

**MUUT VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT
SEGMENTEITTÄIN**

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto ¹⁾	-43	-124	-43	-88	53	98
Lämpö	4	10	5	17	-7	-19
Sähkönsiirto	0	2	0	1	-2	-3
Markets	1	46	-8	36	-2	-46
Venäjä	0	0	0	0	0	0
Muut	3	11	4	5	-9	-10
Yhteensä	-35	-55	-42	-29	33	20

¹⁾ Sisältää kirjanpitoikäisittelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osuudesta Valtion ydinjätehuoltorahastoon, yhteensä milj. euroa:

-10	-8	-21	-17	-19	-23
-----	----	-----	-----	-----	-----

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät pääasiassa niiden tulevaisuuden rahavirtoja suojaavien johdannaisinstrumenttien vaikutuksen, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa IAS 39 mukaisesti. Sähköntuotanto -segmentti sisältää vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osuudesta Valtion ydinjätehuoltorahastoon, jossa IFRIC 5 tulkinna mukaisesti taseen varat eivät voi ylittää niihin liittyviä taseeseen kirjattuja velkoja.

POISTOT JA ARVONALENTUMISET SEGMENTEITTÄIN

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto	22	25	45	49	97	93
Lämpö	38	41	76	83	169	162
Sähkönsiirto	41	42	80	83	165	162
Markets	2	2	3	4	7	6
Venäjä	18	22	37	22	67	82
Muut	3	3	5	5	10	10
Yhteensä	124	135	246	246	515	515

OSUUS OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYSTEN TULOKSESTA SEGMENTEITTÄIN

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto ^{1), 2)}	-5	1	-11	-7	26	22
Lämpö	7	1	12	8	12	16
Sähkönsiirto	5	1	9	11	16	14
Markets	1	1	1	1	5	5
Venäjä	5	18	5	18	19	6
Muut	16	14	-20	39	48	-11
Yhteensä	29	36	-4	70	126	52

¹⁾ Sisältää kirjanpitoikäisittelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osakkuusyhtiöiden osuuksista suomalaisissa ja ruotsalaisissa ydinjätehuoltorahastoissa, yhteensä milj. euroa:

-3	-4	-6	-7	9	10
----	----	----	----	---	----

²⁾ Suurin osa Sähköntuotanto -segmentin osakkuusyhtiöistä on tuotantoyhtiöitä, joilta Fortum ostaa sähköä omakustannushintaan, johon sisältyvät korot ja välittömät verot.

OSUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ SEGMENTEITTÄIN

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Sähköntuotanto	864	802	818
Lämpö	166	157	160
Sähkönsiirto	218	242	210
Markets	12	8	12
Venäjä	405	481	429
Muut	440	771	483
Yhteensä	2 105	2 461	2 112

INVESTOINNIT KÄYTTÖMAISUUTEEN SEGMENTEITTÄIN

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto	23	32	44	50	134	128
Lämpö	97	78	167	169	408	406
Sähkönsiirto ¹⁾	43	72	79	133	296	242
Markets	0	2	1	3	3	1
Venäjä	38	45	59	45	256	270
Muut	1	4	2	8	11	5
Yhteensä	202	233	352	408	1 108	1 052
Josta aktivoituja vieraan pääoman menoja	5	6	14	7	21	28

¹⁾ Vähennys johtuu pääasiassa uusien automaattisesti luettavien mittareiden asennustöiden valmistumisesta Ruotsin jakelualueella.

BRUTTOINVESTOINNIT OSAKKEISIIN SEGMENTEITTÄIN

MEUR	II/2009	II/2008	I-II/2009	I-II/2008	2008	Edelliset 12 kk
Sähköntuotanto	25	0	56	0	0	56
Lämpö	0	1	0	22	23	1
Sähkönsiirto	0	0	0	0	0	0
Markets	0	0	0	0	0	0
Venäjä	3	-2	3	1 029	1 492	466
Muut	1	0	1	0	1	2
Yhteensä	29	-1	60	1 051	1 516	525

Bruttoinvestoinnit osakkeisiin ensimmäisellä vuosipuoliskolla koostuvat pääosin tammikuussa 2009 hankituista Hafslund Infratek ASA:n osakkeista ja Teollisuuden Voima Oyj:lle (TVO) annettavasta osakepääoman lisäyksestä. Katso liite 13.

SIDOTTU PÄÄOMA SEGMENTEITTÄIN

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Sähköntuotanto	5 384	5 524	5 331
Lämpö	3 503	3 599	3 468
Sähkönsiirto	3 106	3 330	3 032
Markets	106	236	188
Venäjä	2 049	2 329	2 205
Muut	433	825	796
Yhteensä	14 581	15 843	15 020

SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO SEGMENTEITTÄIN

%	Edelliset 12 kk	31.12.2008
Sähköntuotanto	30,7	29,6
Lämpö	8,7	8,9
Sähkönsiirto	8,2	8,1
Markets	-25,4	-14,0
Venäjä	-2,8	-3,7
Muut	-12,0	-1,8

**VERTAILUKELPOINEN SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO
SEGMENTEITTÄIN**

%	Edelliset 12 kk	31.12.2008
Sähköntuotanto	28,3	28,0
Lämpö	7,3	7,3
Sähkönsiirto	8,2	8,2
Markets	0,7	-15,3
Venäjä	-2,9	-3,8
Muut	-19,5	-1,7

Sidotun pääoman tuotto on laskettu jakamalla vuotuisen liikevoiton ja 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta' -erän summa keskimääräisellä sidotulla pääomalla. Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttämällä avaavan taseen ja kunkin neljänneksen lopun arvoja.

VARAT SEGMENTEITTÄIN

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Sähköntuotanto	5 927	6 026	5 732
Lämpö	3 838	3 976	3 923
Sähkönsiirto	3 553	3 815	3 546
Markets	474	794	663
Venäjä	2 313	2 589	2 476
Muut	602	920	997
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	16 707	18 120	17 337
Korolliset saamiset	837	823	799
Laskennalliset verosaamiset	4	42	2
Muut varat	485	299	819
Likvidit varat	1 440	1 247	1 321
Varat yhteensä	19 473	20 531	20 278

VIERAS PÄÄOMA SEGMENTEITTÄIN

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Sähköntuotanto	543	502	401
Lämpö	335	377	455
Sähkönsiirto	447	485	514
Markets	368	558	475
Venäjä	264	260	271
Muut	169	95	201
Sidottuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	2 126	2 277	2 317
Laskennalliset verovelat	1 762	1 808	1 851
Muu vieras pääoma	238	853	199
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	4 126	4 938	4 367
Korollinen vieras pääoma	7 444	7 501	7 500
Oma pääoma	7 903	8 092	8 411
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä	19 473	20 531	20 278

Muut varat ja muu vieras pääoma, jotka eivät sisälly sidottuun pääomaan segmentteittäin sisältävät pääasiassa tuloverosaamiset ja -velat, jaksotetut korkokulut sekä suojauskasista ja korkojohdannaisista, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, johtuvat saamiset ja velat.

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Sähköntuotanto	3 435	3 790	3 520
Lämpö	2 197	2 517	2 318
Sähkönsiirto	1 169	1 221	1 336
Markets	637	817	635
Venäjä	5 619	7 188	7 262
Muut	529	536	508
Yhteensä	13 586	16 069	15 579

Henkilöstön väheneminen ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2009 johtuu pääasiassa joidenkin infrastruktuuri-toimintojen ulkoistamisesta Sähköntuotanto -segmentin palveluliiketoimintayksikössä ja Sähkönsiirto -segmentissä Hafslund Infratek ASA:lle vuoden alussa sekä Venäjä -segmentissä tapahtuneista uudelleenjärjestelyistä. Konsernin sisällä osa OAO Fortumin (entinen TGC-10) henkilöstöstä siirrettiin Q1 2009 aikana Sähköntuotanto -segmentin palveluliiketoimintayksikköön.

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN	I-II/2009	I-II/2008	2008
Sähköntuotanto	3 488	3 585	3 591
Lämpö	2 232	2 390	2 422
Sähkönsiirto	1 202	1 166	1 222
Markets	632	831	766
Venäjä	6 232	4 110	5 566
Muut	524	521	510
Yhteensä	14 310	12 603	14 077

Henkilöstö keskimäärin lasketaan käyttäen koko raportointikauden kuukausittaisia keskiarvoja.

5. LIIKETOIMINTASEGMENTTITIEDOT NELJÄNNEKSITTÄIN

Lisätietoja vuosineljänneksittäin on saatavissa Fortumin www-sivuilta [www.fortum.fi/sijoittajat/taloudellista tietoa](http://www.fortum.fi/sijoittajat/taloudellista_tietoa).

LIIKEVAIHTO NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Sähköntuotanto	625	705	736	718	721	717
- josta sisäistä	64	79	5	-79	21	53
Lämpö	248	513	463	226	284	493
- josta sisäistä	3	9	-3	-4	-	7
Sähkön siirto	176	229	206	171	180	232
- josta sisäistä	3	1	3	2	2	3
Markets	298	469	531	461	411	519
- josta sisäistä	8	22	50	61	34	32
Venäjä	136	184	197	140	152	-
- josta sisäistä	0	0	-	-	-	-
Muut	19	18	21	21	21	20
- josta sisäistä	18	17	21	20	21	20
Nord Pool netotus	-212	-358	-476	-465	-369	-426
Eliminoinnit	-96	-128	-76	0	-78	-115
Yhteensä	1 194	1 632	1 602	1 272	1 322	1 440

LIIKEVOITTO NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Sähköntuotanto	304	423	470	438	260	431
Lämpö	39	113	155	-15	37	130
Sähkön siirto	54	81	61	50	51	86
Markets	7	-11	-29	-17	31	-20
Venäjä	-16	5	-19	-39	-33	-
Muut	-13	-12	-27	-22	2	-18
Total	375	599	611	395	348	609

VERTAILUKELPOINEN LIIKEVOITTO NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Sähköntuotanto	346	419	378	371	384	395
Lämpö	26	112	109	-7	27	121
Sähkön siirto	54	81	63	49	49	87
Markets	6	-2	0	-8	-15	-10
Venäjä	-16	5	-20	-39	-33	-
Muut	-16	-13	-22	-13	-9	-12
Total	400	602	508	353	403	581

KERTALUONTEISET ERÄT NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Sähköntuotanto	1	4	7	11	0	0
Lämpö	9	0	60	2	0	2
Sähkön siirto	0	0	0	2	0	0
Markets	0	0	-	0	0	-
Venäjä	0	0	1	0	-	-
Muut	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	10	4	68	15	0	2

MUUT VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Sähköntuotanto ¹⁾	-43	0	85	56	-124	36
Lämpö	4	1	-14	-10	10	7
Sähkön siirto	0	0	-2	-1	2	-1
Markets	1	-9	-29	-9	46	-10
Venäjä	0	-	-	-	-	-
Muut	3	1	-5	-9	11	-6
Yhteensä	-35	-7	35	27	-55	26

¹⁾ Sisältää kirjanpitoikäistelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osuudesta Valtion ydinjätehuolto-rahastoon, yhteensä miljoonaa euroa:

-10	-11	-12	10	-8	-9
-----	-----	-----	----	----	----

6. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2008 konsernin vuosikertomuksessa esitettyjen tietojen kanssa.

Alla olevat taulukot esittävät konsernin suojauslaskennassa käytettävien johdannaisopimusten nimellisarvon tai määrän ja käyvän nettoarvon.

JOHDANNAISET

MEUR	30.6.2009		30.6.2008		31.12.2008	
	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo
Korko- ja valuuttajohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	3 406	-15	2 726	-11	2 993	-12
Valuuttatermiinit	5 111	23	4 509	20	4 521	370
Korkotermiinit	139	0	686	0	230	0
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	1 669	164	2 898	69	2 240	218
Sähköjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	TWh	MEUR	TWh	MEUR	TWh	MEUR
Myyntisopimukset	176	1 107	138	-2 270	165	2 102
Ostosopimukset	118	-911	107	1 782	123	-1 692
Ostetut optiot	11	-12	2	13	2	0
Asetetut optiot	13	2	6	-30	4	-14
Öljyjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	1000 bbl	MEUR	1000 bbl	MEUR	1000 bbl	MEUR
Myyntisopimukset ja -termiinit	1 274	-5	657	-21	1 047	-14
Ostosopimukset ja -termiinit	1 437	0	857	28	1 230	11
Hiilijohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	kt	MEUR	kt	MEUR	kt	MEUR
Myyntisopimukset	795	2	330	-16	276	7
Ostosopimukset	1 108	-10	635	33	641	-16
CO2 päästöoikeusjohdannaiset	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	ktCO2	MEUR	ktCO2	MEUR	ktCO2	MEUR
Myyntisopimukset	1 620	5	4 507	-40	592	4
Ostosopimukset	1 886	-5	4 502	41	592	-4
Osakejohdannaiset	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo
	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR
Osaketermiinit ¹⁾	24	16	35	53	37	24

¹⁾ Käteisvaroina toteutettavia osaketermiinejä käytetään Fortum -konsernin osakekannustinohjelman suojaukseen.

8. VALUUTTAKURSSIT

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi on laskettu kunkin kuukauden lopun Euroopan keskuspankin kurssien ja edellisen vuoden viimeisen päivän kurssien keskiarvona.

Keskeisimmät Fortum -konsernissa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi	1-6/2009	1-3/2009	1-12/2008	1-9/2008	1-6/2008	1-3/2008
Ruotsi (SEK)	10,8633	10,9679	9,6647	9,4559	9,4088	9,4265
Norja (NOK)	9,0049	9,1034	8,2605	8,0187	7,9843	7,9998
Puola (PLN)	4,4764	4,5018	3,5328	3,4402	3,4926	3,5676
Venäjä (RUB)	44,1087	44,3928	36,6905	36,5670	36,6348	36,4660

Kauden lopun valuuttakurssi	30.6.2009	31.3.2009	31.12.2008	30.9.2008	30.6.2008	31.3.2008
Ruotsi (SEK)	10,8125	10,9400	10,8700	9,7943	9,4703	9,3970
Norja (NOK)	9,0180	8,8900	9,7500	8,3330	8,0090	8,0510
Puola (PLN)	4,4520	4,6885	4,1535	3,3967	3,3513	3,5220
Venäjä (RUB)	43,8810	45,0320	41,2830	36,4095	36,9477	37,1130

9. TULOVEROT

Tuloslaskelman mukainen verokanta katsauskaudella oli 19,3 % (20,6 %). Kauden verokanta on matalampi vuoden 2008 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen pääasiassa aiemmasta verokannasta Ruotsissa ja Venäjällä.

Tuloslaskelman verokantaan vaikuttaa aina se, että osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta lasketaan verojen jälkeen. Laskennallinen verokanta, josta on vähennetty osakkuus- ja yhteisyritysten osuudet tuloksesta, oli 19,3 % (22,3 %). Verokantaan vaikuttaa alennetut yhtiöverokannat Ruotsissa ja Venäjällä.

Vuoden 2008 verokanta, lukuun ottamatta verokantojen muutosten vaikutusta, verovapaita myyntivoittoja sekä osuuksia osakkuusyritysten voitosta, oli 22,1 %.

10. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laskelma laimentamattomasta ja laimennetusta osakekohtaisesta tuloksesta perustuu alla oleviin lukuihin:

	I-II/2009	I-II/2008	2008
Tuotot (MEUR):			
Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto	695	695	1 542
Osakkeiden lukumäärä (1000 kpl):			
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä osakekohtaista tulosta laskettaessa	888 230	887 131	887 256
Optioiden laimennusvaikutus	-	1 034	583
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa	888 230	888 165	887 839

11. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Yhtiökokous päätti 7.4.2009 jakaa osinkoa tilikaudelta 2008 1,00 euroa osaketta kohti, yhteensä 888 miljoonaa euroa perustuen rekisteröityjen osakkeiden määrään 14.4.2009. Osingot maksettiin 21.4.2009.

Yhtiökokous päätti 1.4.2008 jakaa osinkoa tilikaudelta 2007 1,35 euroa osaketta kohti. Tästä osingosta 0,77 euroa osakkeelta maksettiin konsernin tuloksesta ilman kertaluonteisia eriä. Lisäksi yhtiökokous päätti jakaa 0,58 euron suuruisen lisäosion osakkeelta yhtiön pääomarakenteen ohjaamiseksi kohti sovitua tavoitetasoa. Kokonaisosion määrä, 1 198 miljoonaa euroa, perustui rekisteröityjen osakkeiden määrään 4.4.2008. Osingot maksettiin 11.4.2008.

12. AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOS

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Kirjanpitoarvo kauden alussa	12 533	11 428	11 428
Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta	-	1 999	1 980
Käyttöomaisuusinvestoinnit	352	408	1 108
Ydinvoiman käytöstäpoistamiskulut	-1	-	22
Päästöoikeuksien muutokset	-13	-	14
Vähennykset	-3	-3	-14
Poistot ja arvonalentumiset	-246	-246	-515
Vähennykset tytäryritysten myyntien kautta	-5	-	-31
Muuntoerot ja muut muutokset	-82	-42	-1 459
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	12 535	13 544	12 533
Kirjanpitoarvoon sisältyvä liikearvo kauden lopussa	280	333	298
Muuntoerokirjausten vaikutus liikearvon määrään	-18	-9	-43

13. MUUTOKSET OSUUKSISSA OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Kirjanpitoarvo kauden alussa	2 112	2 853	2 853
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-4	70	126
Hankinnat	31	7	7
Osakeannit ja muut sijoitukset	25	1	1
Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta	-	35	36
Uudelleenluokitteletut	-5	-1	-3
Myyntit	-	-	-13
Saadut osingot	-22	-46	-51
Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät	-39	-429	-628
Muuntoerot	7	-29	-216
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 105	2 461	2 112

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Vuoden toisen neljänneksen osuus osakkuusyritysten tuloksesta oli 29 (36) miljoonaa euroa, sisältäen Fortumin osuuden osakkuusyrityksen Hafslund ASA:n tuloksesta 18 (14) miljoonaa euroa. Osuus osakkuusyritysten tuloksesta tammi-kesäkuun 2009 aikana oli -4 (70) miljoonaa euroa. Fortumin osuus osakkuusyritysten tuloksesta vuonna 2008 oli 126 miljoonaa euroa, josta Hafslundin osuus oli 48 miljoonaa euroa. Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti Hafslundin osakkuusyritystulos on sisällytetty konsernin lukuihin Hafslundin edellisen neljänneksen tietoihin perustuen, sillä päivitettyjä osavuosikatsaustietoja ei yleensä ole käytettävissä. Hafslund julkaisi tammi-kesäkuun tuloksensa 16.7.2009. Hafslundin toisen neljänneksen tulos ei sisälly Fortumin toisen neljänneksen tulokseen.

Vuoden toisen neljänneksen osuus osakkuusyritysten tuloksesta sisältää 5 (18) miljoonaa euroa Fortumin osuuden osakkuusyrityksen TGC-1:n tuloksesta. Osuus yhtiön tuloksesta lasketaan kerran vuodessa toisen neljänneksen aikana perustuen edeltävän vuoden julkistettuun IFRS-tilinpäätökseen.

Hankinnat ja osakeannit

Fortum ja norjalainen Hafslund Infratek ASA yhdistivät infrastruktuurin rakentamis- ja kunnossapitoliketoimintansa Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa vuoden 2009 alussa. Transaktiossa Fortum sai uusia osakkeita Hafslund ASA:ssa ja 33 % omistusosuuden uudesta yhdistetystä yhtiöstä.

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) varsinainen yhtiökokous päätti nostaa yhtiön osakepääomaa 100 miljoonaa euroa, josta Fortumin osuus on 25 miljoonaa euroa. Lisäsijoitus kirjattiin vuoden 2009 toisella neljänneksellä.

Saadut osingot

Vuoden 2009 toisella neljänneksellä Fortum sai yhteensä 20 (40) miljoonaa euroa osinkoa osakkuusyhtiöiltä, josta 17 (25) miljoonaa euroa saatiin Hafslundilta.

Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät

Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät koostuvat pääosin Hafslundin omistamien RECin osakkeiden käyvän arvon muutoksesta. Vuoden toisella neljänneksellä RECin osakkeiden käyvän arvon muutos oli -24 (-28) miljoonaa euroa ja käyvän arvon muutos vuoden alusta -28 (-437) miljoonaa euroa. Käyvän arvon muutosten kumulatiivinen vaikutus Fortumin omaan pääomaan kesäkuun lopussa 2009 oli 98 miljoonaa euroa perustuen Hafslundin ilmoittamiin jäljellä oleviin osakkeisiin. Tähän sisältyy 24 miljoonan euron vähennys vuoden 2009 toisella neljänneksellä.

14. OSAKEPÄÄOMA

MEUR	Osakkeiden määrä 30.6.2009	Osakepää- oma 30.6.2009	Osakkeiden määrä 30.6.2008	Osakepääoma 30.6.2008	Osakkeiden määrä 31.12.2008	Osakepääoma 31.12.2008
Rekisteröidyt osakkeet 1.1.	887 638 080	3 044	886 683 058	3 040	886 683 058	3 040
Optioilla merkityt ja rekisteröidyt osakkeet raportointikauden lopussa	728 965	2	508 385	2	955 022	4
Rekisteröidyt osakkeet raportointikauden lopussa	888 367 045	3 046	887 191 443	3 042	887 638 080	3 044
Rekisteröimättömät osakkeet	-	-	-	-	56 000	-

Kesäkuun 2009 lopussa ei ole jäljellä käyttämättömiä optio-oikeuksia.

15. KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum laski liikkeelle kaksi 750 miljoonan euron joukkovelkakirjalainaa Fortumin EMTN (Euro Medium Term Note) -ohjelman puitteissa. Valtion ydinjätehuoltorahaston jällelainausta nostettiin 66 miljoonalla eurolla 774 miljoonaan euroon. Ensimmäisen neljänneksen aikana maksettiin takaisin 300 miljoonaa euroa 1,5 miljardin euron viiden vuoden luottolimitistä ja OAO Fortumin 5 miljardin ruplian joukkovelkakirjalainaa (112 miljoonaa euroa).

Toisen neljänneksen aikana Fortum sopi kolme merkittävää pitkäaikaista rahoitustransaktiota. Kaksi 500 miljoonan norjan kruununääräistä erillislainaa (Private Placement), jotka erääntyvät vuosina 2014 ja 2017 (yhteensä 110 miljoonaa euroa), sekä kaksi muuta lainaa; Keskinäisen Vakuutusyhtiö Varman kanssa 10 vuoden ja 240 miljoonan euron lainan ja Euroopan Investointipankilta 10 vuoden ja 250 miljoonan euron lainan. Nämä rahoitusjärjestelyt käytetään rahoittamaan Fortumin investointiohjelmia sekä konsernin yleisiin tarpeisiin.

Kvartaalin aikana Fortum Oyj maksoi takaisin 2006 liikkeelle lasketun 2 500 miljoonan ruotsin kruununääräisen (231 miljoonaa euroa) joukkovelkakirjalainan sekä lyhensi 1 miljardin kolmen vuoden 2 miljardin euron pankkilainasta ja maksoi takaisin kaikki nostetut erät (300 miljoonaa euroa) 1,5 miljardin euron viiden vuoden luottolimitistä. Molemmat lainat otettiin maaliskuussa 2008, OAO Fortum (TGC-10) hankinnan yhteydessä. Kesäkuussa OAO Fortum maksoi takaisin 2 937 miljoonaa ruplaa (67 miljoonaa euroa) paikallisesta joukkovelkakirjalainasta.

Fortum käyttää rahoituksessaan myös lyhytaikaista velkaa laskemalla liikkeelle yritystodistuksia Suomen ja Ruotsin markkinoilla. Liikkeelle laskettujen yritystodistusten määrä oli ensimmäisen neljänneksen lopussa 314 miljoonaa euroa.

Fortum on osakkaana ydinvoimaa tuottavassa Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO), joka toimii kahdella reaktorilla Olkiluodossa, Suomessa. TVO on rakentamassa kolmatta reaktoria, Olkiluoto 3, jonka on suunniteltu aloittavan toimintansa vuonna 2012. Maaliskuun lopussa, TVO:n osakkeenomistajat allekirjoittivat 300 miljoonan euron osakaslainasitoumuksen TVO:lle. Sitoumus on käytettävissä vuoden 2013 loppuun asti. Fortumin osuus sitoumuksesta on korkeintaan 75 miljoonaa euroa.

Toisen vuosineljänneksen aikana raportoitu korollinen velka väheni 1 231 miljoonaa euroa 8 675 miljoonasta eurosta 7 444 miljoonaan euroon. Likvidit varat väheni 1 601 miljoonaa euroa 3 041 miljoonasta eurosta 1 440 miljoonaan euroon sisältäen 753 miljoonaa euroa rahaa ja pankkisaamia OAO Fortumissa.

Osingot vuonna 2009 (888 miljoonaa euroa) ja vuonna 2008 (1 198 miljoonaa euroa) maksettiin molempina vuosina toisella neljänneksellä.

16. YDINVOIMAAN LIITTYVÄT VARAT JA VELAT

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Taseeseen sisältyvät erät:			
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	577	528	566
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	577	528	566
Lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta:			
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinenergialain mukaan	895	816	895
Rahastotavoite	767	698	767
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	767	698	728

Ydinvoimaan liittyvät varaukset

Loviisan ydinvoimalaitoksen ydinjätehuoltovastuu on laskettu Suomen ydinenergialain mukaisesti ja vastuun määrän on päättänyt Työ- ja elinkeinoministeriö tammikuussa 2009. Vastuu perustuu vuosittain päivittävään kustannusennusteeseen, sekä joka kolmas vuosi tehtävään uuteen tekniseen suunnitelmaan. Tekninen suunnitelma päivitettiin edellisen kerran vuonna 2007. Lain mukainen vastuu 30.6.2009, joka perustuu Työ- ja elinkeinoministeriön päätökseen ja on laskettu ydinenergialain mukaisesti, oli 895 miljoonaa euroa.

Taseeseen kirjattu ydinjätehuoltovastuu perustuu kassavirtaan tulevaisuuden kustannuksista, jotka pohjautuvat samoihin selvityksiin kuin lainmukainen vastuu.

Ydinvoimavaruksen käypä arvo, joka on laskettu IAS37:n mukaisesti, on kasvanut 11 miljoonalla eurolla edellisen vuoden lopun arvosta, ja se oli yhteensä 577 miljoonaa euroa 30.6.2009. Suurin syy lainmukaisen vastuun ja taseeseen kirjatun varauksen välillä on se, että lainmukaista vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Viranomaiset päättävät vuotuisen rahastotavoitteen ja lainmukaisen vastuun määrän vuosittain tammikuussa. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon kyseessä olevien päätösten mukaisesti. Rahastotavoite, joka vastaa uutta lainmukaista vastuuta ja päätettyä ydinjätehuoltorahaston maksujen jaksottamista, on yhteensä 767 miljoonaa euroa. Rahastossa on IFRS:n näkökulmasta 190 miljoonan euron ylijäämää, koska Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta oli 767 miljoonaa euroa 30.6.2009, kun taas rahasto-osuuden tasearvo oli 577 miljoonaa euroa.

Vaikutukset vertailukelpoiseen liikevoittoon sekä liikevoittoon

Sähköntuotanto -segmentin liikevoittoon vaikuttaa Fortumin laskentaperiaatteiden mukaisesti Valtion ydinjätehuoltorahaston käsittelystä syntyvät erät, sillä Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy yllärahoitettuna IFRS:n näkökulmasta, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellämainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, katso 'muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät', liite 4. Fortum kirjasi tästä johtuen toisen neljänneksen tulokseen -10 miljoonan euron vaikutuksen. Viime vuonna vastaava luku toisella neljänneksellä oli -9 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen vaikutus ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2009 oli -21 miljoonaa euroa ja vastaavasti -17 miljoonaa euroa vuoden 2008 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Osakkuusyhtiöt

Fortumilla on vähemmistöosuuksia suomalaisissa ja ruotsalaisissa ydinvoimaa tuottavissa osakkuusyhtiöissä. Fortum on näiden yhtiöiden osalta käsitellyt osuutensa ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen vaikutuksista laatimisperiaatteidensa mukaisesti.

17. PANTATUT VARAT

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Omapuolesta annetut			
Lainat			
Pantit	292	228	229
Kiinteistökiinnitykset	137	138	137
Muut sitoumukset			
Kiinteistökiinnitykset	220	206	206
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut			
Pantit ja kiinteistökiinnitykset	2	3	2

Lainojen vakuudeksi pantatut varat

Suomalaisilla Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta. Ensimmäisellä neljänneksellä Fortum on nostanut lisää lainaa rahastolta (katso liite 15) ja pantannut vastaavasti lisää Kemijoki Oy:n osakkeita. Pantattujen osakkeiden tasearvo oli 263 miljoonaa euroa 30.6.2009 (208 miljoonaa euroa 31.12.2008).

Muiden sitoumusten vakuudeksi pantatut varat

Fortum on antanut Valtion ydinjätehuoltorahastolle vakuudeksi Naantalina ja Inkoon voimalaitoksiin liittyviä kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 219 miljoonaa euroa, turvaamaan kattamattomat lainmukaiset vastuut ja mahdolliset odottamattomat tapahtumat.

18. VUOKRASOPIMUKSIIN LIITTYVÄT SITOUMUKSET

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Vuoden sisällä erääntyvät	22	25	28
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	40	39	47
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	81	93	86
Yhteensä	143	157	161

Vuokrasopimuksiin liittyvien sitoumusten pieneneminen vuoden 2008 lopusta johtuu pääasiassa infrastruktuuriyhtiöiden myynnistä sekä valuuttakurssimuutoksista.

19. INVESTOINTISITOUKSET

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 120	483	1 321
Aineettomat hyödykkeet	7	9	7
Yhteensä	1 127	492	1 328

Investointisitoumusten pieneneminen vuoden 2008 lopusta johtuu pääasiassa automaattisen mittarinluentaprojektin loppuunsaattamisesta Sähkönsiirto -segmentissä Ruotsissa, Venäjän ruplan heikkenemisestä sekä CHP-voimalaitosten rakentamisen etenemisestä Suomessa, Virossa ja Puolassa.

20. VASTUUT

MEUR	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Omasta puolesta annetut			
Muut vastuut	340	849	362
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut			
Takaukset	565	638	565
Muut vastuut	125	125	125
Muiden puolesta annetut			
Takaukset	13	10	10
Muut vastuut	1	1	1

Omasta puolesta annetut vastuut

Omasta puolesta annetut muut vastuut, 340 miljoonaa euroa, ovat pienentyneet vuoden 2008 lopusta 22 miljoonalla eurolla. Vastuiden määrän pieneneminen johtuu pääasiassa muutoksista sopimusvelvoitteissa liittyen Fortumin Service -liiketoimintaan Iso-Britanniassa sekä valuuttakurssimuutoksista.

Vastuut osakkuusyritysten puolesta

Lainsäädäntö edellyttää, että Suomessa ja Ruotsissa toimivien ydinvoimayhtiöiden on annettava vakuuksia Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastoille, joilla taataan, että voimalaitosten käytöstäpoistoon ja käytetyn ydinpoltoaineen loppusijoittamiseen on riittävät varat.

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) puolesta annettu takaus väheni vuoden 2008 lopussa olleesta 70 miljoonasta eurosta 67 miljoonaa euroon vuoden 2009 toisen neljänneksen aikana. Takauksen arvo päivitetään vuosittain toisen neljänneksen aikana perustuen lainmukaiseen vastuuseen ja rahastotavoitteeseen, jotka on päätetty vuoden vaihteessa.

21. OIKEUDENKÄYNNIT JA VIRANOMAISMENETTELYT

Konserniyhtiöt

Toisen neljänneksen aikana ei tapahtunut merkittäviä muutoksia oikeudenkäynneissä ja viranomaismenettelyissä.

Osakkuusyhtiöt

Suomessa Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa, omistamiensa TVO-osakkeiden (Teollisuuden Voima Oyj) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Tammikuussa 2009 laitoksen rakennuttaja TVO ilmoitti laitoistoimittaja AREVA-Siemens -konsorion vahvistuksella, että yksikön rakentaminen on viivästynyt ja että yksikön arvioidaan käynnistyvän kesällä 2012. Kesäkuussa 2009 TVO ilmoitti, että joulukuussa AREVA-Siemensin toimittama väliliesmenettelyn rahamääräinen vaatimus, liittyen Olkiluoto 3 viivästymiseen ja siihen liittyviin kuluihin on 1 000 miljoonaa euroa. Vastaavasti TVO toimitti huhtikuussa 2009 vastaavaatimuksen kuluista ja tappioista, joita TVO kärsii viivästymisestä ja muista virheistä toimittajan takia. TVO:n vastaavaatimuksen arvo on tällä hetkellä noin 1 400 miljoonaa euroa.

22. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiiritapahtumat on esitetty Fortumin vuoden 2008 vuosikertomuksessa. Tilinpäätöshetken 31.12.2008 jälkeen ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2008 lopussa oli 50,80%. Vuoden 2009 aikana osakkeiden määrä muuttui viimeisen optioohjelman 2002B merkintöjen johdosta ja 30.6.2009 Suomen valtion omistusosuus oli 50,76%.

LIIKETOIMET OSAKKUUSYRITYSTEN KANSSA

MEUR	II/2009	II/2008	2008
Myyntit osakkuusyrityksille	48	65	113
Korot osakkuusyritysten lainasaamisista	17	17	34
Ostot osakkuusyrityksiltä	275	272	563

AVOIMET SALDOT OSAKKUUSYRITYSTEN KANSSA

MEUR	II/2009	II/2008	2008
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	736	682	659
Myyntisaamiset	6	15	24
Muut saamiset	6	7	5
Pitkäaikaiset velat	199	184	184
Ostovelat	31	10	26
Muut velat	4	38	18

LIIKETAPAHTUMAT JA SALDOT YHTEISYRITYSTEN KANSSA

Liiketapahtumat ja avoimet saldot yhteisyritysten kanssa olivat katsauskaudella merkitykseltään vähäisiä.

23. KATSAUSKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

OAO Fortum lopetti käyttö- ja kunnossapitosopimuksensa Tjumenin kaupungin kanssa kunnallisten lämpöverkkojen käytöstä 1.7.2009 alkaen. Tämä vähentää OAO Fortumin henkilöstömäärää noin 750 työntekijällä.

24. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Käyttökate (EBITDA =Tulos ennen korkoja, veroja sekä poistoja ja arvonalentumisia)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset	
Vertailukelpoinen liikevoitto	=	Liikevoitto - kertaluonteiset erät - muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Kertaluonteiset erät	=	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot mm.	
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Sisältää ne tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat rahoitusinstrumentit, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaisesti suojauslaskentaa sekä IFRIC tulkinnan nro 5 mukaisen vaikutuksen, joka aiheutuu siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa.	
Kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta	=	Liiketoiminnan kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta	
Investoinnit käyttöomaisuuteen	=	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoituiden korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassaolevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassaolevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassaolevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.	
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	=	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuusyhtiöosakkeisiin ja muihin myytävissä oleviin sijoituksiin. Investoitujen tytäryhtiöosakkeiden hankintahintaan on lisätty hankittavan yhtiön nettovelka.	
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta}}{\text{Sidottu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Vertailukelpoinen sidottu pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta (IAS 39 oikaistu sekä pois lukien merkittävimmät myyntivoitot ja -tappiot)}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - varaukset	
Sidottu pääoma	=	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eräitä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät suojauslaskennan soveltamisedellytykset täyttävien johdannaissopimusten käypien arvojen muutoksista)	
Vertailukelpoinen sidottu pääoma	=	Sidottu pääoma oikaistuna niillä korottomilla varoilla ja veloilla, jotka aiheutuvat niistä tulevaisuuden kassavirtaa suojaavista johdannaissopimuksista, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa	
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - likvidit varat	
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma sisältäen vähemmistöosuuden}}{\text{Taseen loppusumma}}$	x 100
Nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset}}$	
Korkokate	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut}}$	
Korkokate sisältäen aktivoituiden vieraan pääoman menot	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut - aktivoituiden vieraan pääoman menot}}$	
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden voitto - vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$	
Oma pääoma/osake, EUR	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä ilman omia osakkeita kauden lopussa}}$	
Edelliset 12 kk	=	Raportointitietoa edeltävät 12 kuukautta	